C/2024/3975

21.6.2024

TEATIS

Suunised liikmesriikidele keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade ning iga-aastaste eduaruannete teabeesitusnõuete kohta

(C/2024/3975)

Määruses (EL) 2024/1263 majanduspoliitika tulemusliku koordineerimise ja mitmepoolse eelarvejärelevalve kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1466/97 (edaspidi „määrus“) on sätestatud, et „[s]elleks et tagada [selle] määruse tõhus rakendamine ja asjakohane järelevalve, peaks komisjon pärast majandus- ja rahanduskomitee arvamuse taotlemist andma õigeaegselt suuniseid teabe kohta, mille liikmesriigid peavad esitama oma riiklikes keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavades ning iga-aastastes eduaruannetes. Need suunised tuleks avalikustada.“ Käesolev teatis sisaldab selliseid suuniseid. Majandus- ja rahanduskomitee esitas oma arvamuse 7. juunil 2024 ning komisjon võttis selle teadmiseks.

Käesolevate suuniste eesmärk on aidata liikmesriikidel kohaldada määrust (EL) 2024/1263. Liidu õiguse siduva tõlgendamise pädevus on ainult Euroopa Liidu Kohtul.

A OSA

KESKPIKA PERIOODI EELARVE- JA STRUKTUURIKAVADE TEABEESITUSNÕUDED

1. Sissejuhatus

Käesolevates suunistes käsitletakse määruse sätteid riiklike keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade (edaspidi „KPK“, „keskpika perioodi kavad“ või lihtsalt „kavad“) sisu kohta. Nendes antakse liikmesriikidele suuniseid kavade koostamiseks, eelkõige seoses järgmisega: kuidas koostada kavad viisil, mis tagab asjakohase poliitilise pühendumise ja riikide isevastutuse, piirates samal ajal aruandluskoormust; teave, mida komisjon vajab, et hinnata, kas eelarvepoliitilised kohustused vastavad määruse nõuetele; teave, mis tuleb esitada investeerimis- ja reformikohustuste kohta, et põhjendada eelarve kohandamise kavade pikendamist; ning teave, mis tuleb esitada selle kohta, kuidas liikmesriigid rakendavad riigipõhiseid soovitusi (RPS) (sealhulgas makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse raames) ja ELi ühiseid prioriteete.

Käesolevaid suuniseid keskpika perioodi kavade teabeesitusnõuete kohta tuleks lugeda koos iga-aastaseid eduaruandeid käsitlevate suunistega. Enamik keskpika perioodi kavades ja iga-aastastes eduaruannetes esitatud tabeleid on sarnased, hõlmates samas erinevat arvu aastaid, kusjuures näitajad on erineva staatusega (eelarve täitmine, hinnang, prognoos või poliitilised kohustused) ja sisaldavad rohkem või vähem üksikasju.

Riikliku isevastutuse osas ei pakuta suunistes kavade jaoks välja ranget näidisstruktuuri. Liikmesriikidel on vabadus otsustada oma kavade täpse ülesehituse ja üksikasjalikkuse üle – kuna neil võivad olla oma riiklikke eesmärke arvestades erinevad vajadused – tingimusel, et kavad sisaldavad määruses nõutud ja käesolevas teatises käsitletud teavet. Selleks et aidata liikmesriikidel kavu koostada, antakse käesolevates suunistes ülevaade elementidest, mis tuleb lisada ja mis on komisjoni jaoks hädavajalikud, et hinnata nõuetekohaselt vastavust määrusele, ning esitatakse kohustuslikku teavet sisaldavate tabelite vormid. Kavad peaksid lõppkokkuvõttes sisaldama selgelt esitatud teavet, mis on vajalik selleks, et nõukogu ja komisjon saaksid teha kindlaks, kas kavades järgitakse määruses sätestatud eesmärke ja nõudeid, ning kinnitada kavad nõukogu soovituse kaudu, mille rakendamist hakatakse jälgima ([1]).

([1]) Liikmesriigid võivad taotleda tehnilise toe instrumendi kaudu abi, et suurendada suutlikkust ja eksperditeadmisi oma kavade koostamise seisukohast olulistes avaliku sektori finantsjuhtimise valdkondades. See võib muu hulgas hõlmata keskpika perioodi eelarvestamistavasid, kulude läbivaatamist, võla jätkusuutlikkuse analüüsi ning eelarve- ja makromajandusliku statistika koostamist.

Keskpika perioodi kava keskne element on riiklikult rahastatavate esmaste netokulude (edaspidi „netokulud“) kasvumääraga seoses võetud kohustus. Netokulud on valitsemissektori kulud, millest on maha arvatud intressikulud, kaalutlusõigusel põhinevad tulumeetmed, liidu programmidega seotud kulud, mis kaetakse täielikult liidu vahenditest saadava tuluga, riikide kulud liidu rahastatavate programmide kaasrahastamiseks, töötuskindlustushüvitiste kulude tsüklilised elemendid ning ühekordsed ja muud ajutised meetmed ([2]). Liikmesriigid kohustuvad hoidma kavades netokulud nominaalväärtuses allpool aastaseid (ja seega ka kumulatiivseid ([3])) kasvumäärasid, mis tagavad võla jätkusuutlikkuse nõuete täitmise ja kaitsemeetmete järgimise. Selle kohustuse täitmiseks võib valitsus valida kulude piiramise ja/või kaalutlusõigusel põhineva tulude suurendamise vahel. Keskpika perioodi kavas tuleks arutada majandus- ja eelarvestrateegiat (tulu- ja/või kulumeetmed, investeeringud, struktuurireformid jne), mida nad kavatsevad kava kohustuste täitmise tagamiseks rakendada. Tavaliselt on liikmesriikidel võimalik esitada selle strateegia kohta üksikasjalikumat teavet kava varasemate aastate osas ([4]). Kooskõlas liikmesriikide tavadega kinnitatakse seejärel iga-aastases eelarves täpsed poliitikavahendid, millega tagatakse kohustuse täitmine, või muudetakse neid ning määratakse kindlaks nende suurus.

Kava kohustuslike elementide kontrollnimekiri

	Õiguslik alus määruses	Käsitletud punktis	Käsitletud tabelis
Mitmeaastane netokulude kava (sealhulgas eelarvepuudujäägi turvavaru ja võla jätkusuutlikkuse kaitsemeetmete järgimine) ning...	Artikkel 7; artikkel 8; artikli 13 punkt a	Punktid 2.2; 2.4	KPK tabel 1a; KPK tabel 4
... aluseks olevad makromajanduslikud eeldused ja ...	Artikli 13 punkt a	Punktid 2.2; 2.3	KPK tabel 1b; KPK tabel 2
... kavandatud eelarve- ja struktuurimeetmed.	Artikli 13 punkt a	Punkt 2.6	KPK tabel 8
Komisjoni poolt edastatud võrdlustrajektoor või tehniline teave.	Artikli 13 punkt b	Punkt 2.9	
Kui riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavas on netokulud suuremad kui komisjoni poolt esitatud võrdlustrajektooris, siis usaldusväärsed ja andmepõhised majanduslikud argumendid vahe põhjendamiseks.	Artikli 13 punkt b	Punkt 2.9	
Euroopa poolaasta raames, eelkõige riigipõhistes soovitustes kindlaks tehtud peamiste probleemide lahendamiseks ning liidu ühiste prioriteetidega tegelemiseks tehtavad reformid ja investeeringud.	Artikli 13 punkt c	Punkt 2.6	KPK tabel 8; KPK tabel 9
Meetmed makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse (MTM) seisukohast oluliste riigipõhiste soovituste ning komisjoni hoiatuste või nõukogu soovituste järgimiseks.	Artikli 13 punkt d	Punkt 2.6	KPK tabel 8; KPK tabel 9
Juba ellu viidud investeeringute ja reformide mõju.	Artikli 13 punkt f	Punktid 2.3; 2.4	

([2]) Vt määruse artikli 2 punkt 2.

([3]) Kooskõlas määruse artikli 22 lõikega 2 loob komisjon kontrollikonto, et jälgida tegelike netokulude kumulatiivseid positiivseid ja negatiivseid kõrvalekaldeid nõukogu kehtestatud netokulude kavast, mida korrigeeritakse pärast seda, kui nõukogu on uue keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava kinnitanud.

([4]) Kui kava esitatakse ligikaudu samal ajal kui järgmise aasta eelarveprojekt, peaksid kavas esitatud näitajad olema kooskõlas aastaeelarve projektis esitatud andmetega.

	Õiguslik alus määruses	Käsitletud punktis	Käsitletud tabelis
Teave, mis käsitleb järgmist: peamised makromajanduslikud eeldused ja eelarveprognoosid, ...	Artikli 13 punkt g	Punktid 2.2; 2.3; 2.4;	KPK tabel 1b
... kaudsed ja tingimuslikud kohustused; ...	Artikli 13 punkt g	Punkt 2.5; 2.7	KPK tabel 7
... riiklikult rahastatavate avaliku sektori investeeringute prognoostase, ...	Artikli 13 punkt g	Punkt 2.4	KPK tabel 4
... avaliku sektori investeerimisvajadused, sealhulgas need, mis on seotud liidu ühiste prioriteetidega, ...	Artikli 13 punkt g	Punkt 2.6	KPK tabel 10
... riikide parlamentidega konsulteerimine ja konsulteerimisprotsessi korraldus, ...	Artikli 13 punkt g; artikkel 11	Punkt 2.1	
... kooskõla ja asjakohasel juhul vastastikune täiendavus asjaomase liikmesriigi ühtekuuluvuspoliitika fondide ning taaste- ja vastupidavuskavaga.	Artikli 13 punkt g	Punktid 2.1; 2.6	KPK tabel 9
Kohandamisperioodi pikendamist toetavate reformi- ja investeerimiskohustuste mõju majanduskasvule ja vastupanuvõime potentsiaalile, riigi rahanduse jätkusuutlikkusele ja riiklikult rahastatavatele avaliku sektori investeeringutele.	Artikli 14 lõige 2; artikli 13 punkt g	Punkt 2.6	
Teave selle kohta, kuidas kohandamisperioodi pikendamist toetavad reformi- ja investeerimiskohustused aitavad järgida liidu ühiseid prioriteete ja asjakohaseid riigipõhiseid soovitusi (sealhulgas neid, mis on antud makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse raames), ning ...	Artikli 14 lõige 2	Punkt 2.6	KPK tabel 8
... iga sellise reformi ja investeeringu selge kirjeldus, ajakava ja vajaduse korral näitajad.	Artikli 14 lõige 3; artikli 13 punkt e	Punkt 2.6	KPK tabel 8
Kohandamisperioodi pikendamiseks vajalike reformide ja investeeringute kooskõla kohustustega, mis sisalduvad heakskiidetud taaste- ja vastupidavuskavas ning mitmeaastases finantsraamistikus sõlmitud partnerluslepingus.	Artikli 14 lõige 4	Punkt 2.6	KPK tabel 8
Kui kava on ülemäärase tasakaalustamatuse menetluse / makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse kohane parandusmeetmete kava, siis konkreetne võetud (või kavandatav) poliitikameede ja nende meetmete ajakava.	Artikkel 31	Punkt 2.8	KPK tabel 11
Üleminekukord: taaste- ja vastupidavuskavaga seotud kohustused, mida tuleb arvesse võtta	Artikkel 36	Punkt 2.6	KPK tabel 8; KPK tabel 9

2. **Kava sisu**

Käesolevates suunistes kasutatakse kavade ajakavale viitamisel mitmeid kokkuleppeid. Tabelites on kokku lepitud, et aasta T on kava esitamise aasta (*kava aasta*). Täielikke andmeid aasta T–1 kohta (viimane aasta, mille kohta on olemas eelarve täitmise andmed; see on *võrdlusaasta*) on alati vaja ([5]). Aasta T+1 on *kava rakendamise esimene täisaasta*. Nelja-aastane kava hõlmab seega aastaid kuni aastani T+4 ja sellega kehtestatakse eelarvepoliitiline kohustus (netokulude kava) kuni selle aastani ([6]).

Kuigi kava tavapärane kavandamisperiood on neli aastat, peaksid liikmesriigid esitama viit aastat hõlmavad kavad, kui see tagab parema kooskõla nende seadusandliku tsükliga (artikli 2 punkt 6). Siinse dokumendi ülejäänud osas tuleb viiteid nelja-aastastele kavadele alati mõista nii, et need hõlmavad vajaduse korral ka viieaastaseid kavasid ([7]). Kaval, mis sisaldab kuni seitsmeaastast pikendatud (ja seega järkjärgulisemat) kohandamiskava, mida toetavad reformi- ja investeerimiskohustused, on ka nelja- või viieaastane kavandamisperiood.

2.1. *Poliitiline heakskiitmine, konsulteerimine ja vastastikune täiendavus ELi fondidega*

Kavas esitatakse teave enne kava esitamist korraldatud konsultatsioonide kohta (artikkel 11; artikli 13 punkt g). Riikliku isevastutuse tugevdamiseks peaksid liikmesriigid kooskõlas riikliku raamistikuga korraldama konsultatsioone kodanikuühenduste, sotsiaalpartnerite, piirkondlike ametiasutuste ja muude asjaomaste sidusrühmadega. Enne kava esitamist võib iga liikmesriik taotleda ka sõltumatu eelarveasutuse arvamust kava kohta ([8]) ja/või arutada kava projekti oma riigi parlamendiga. Liikmesriigid *võivad* artikli 36 lõike 1 punkti c üleminekusätete osana esimese keskpika perioodi kavade paketi puhul korraldada avaliku konsultatsiooni sotsiaalpartnerite, piirkondlike ametiasutuste, kodanikuühenduste ja muude asjaomaste riiklike sidusrühmadega.

Kavas tuleks selgitada kooskõla ja vajaduse korral vastastikust täiendavust ühtekuuluvusfondidega ning (selle kehtivusajal) taaste- ja vastupidavuskavaga (artikli 13 punkt g). ELi eelarve pikaajalise investeerimispoliitikana tuleks keskpika perioodi kavade koostamisel nõuetekohaselt arvesse võtta ühtekuuluvuspoliitika investeeringuid ja reforme. Kavas oleks kasulik kirjeldada, milliseid sekkumisvaldkondi ühtekuuluvuspoliitika fondidest toetatakse ning kuidas kavandatud investeeringud ja reformid aitavad kaasa ühtekuuluvuseesmärkide saavutamisele. Taaste- ja vastupidavusrahastu kehtivusajal kehtiva üleminekukorra osana tuleks kavas selgitada ka seda, kuidas see on liikmesriigi taaste- ja vastupidavuskavaga kooskõlas ning vajaduse korral täiendab seda; keskpika perioodi kava kohased uued investeeringud ja reformid võiksid tugineda taaste- ja vastupidavuskavadega juba rakendatud investeeringutele ja reformidele või neid täiustada.

2.2. *Eelarvepoliitilise kohustuse ülevaade ning peamiste makromajanduslike ja eelarvemuutujate kokkuvõte*

Kui kava on hinnatud ja heaks kiidetud, kujutab nõukogu soovituses esitatud netokulude kava endast rakendusetapis toimuva eelarvejärelevalve ainsat tegevusnäitajat. Kava keskne eelarvepoliitiline kohustus on hoida riiklikult rahastatavad esmased netokulud allpool iga-aastaseid (ja sellest tulenevalt kumulatiivseid) kasvumäärasid, mis tagavad võla jätkusuutlikkuse nõuete täitmise ja järgivad kaitsemeetmeid. See tähendab eelarvepiirangut, mis kujundab riiklikku eelarvepoliitikat kava kavandamisperioodi jooksul. KPK tabelis 1 esitatakse see kohustus (artikli 13 punkt a). Kui

([5]) Kui kava esitatakse aasta alguses, näiteks aasta T jaanuari ja märtsi vahel, enne kui Eurostat ja riiklikud statistikaametid on avaldanud eelarve täitmise andmed aasta T–1 kohta, on asjakohane määrata kumulatiivsed kasvumäärad aasta T–2 tasemete järgi. Sellistel juhtudel peaks käesolevas juhendis nimetatud tabelite võrdlusaasta olema T–2 (mitte T–1).

([6]) Kavas tuleks märkida kuupäev, mille seisuga on makromajanduslikes ja eelarveprognoosides arvesse võetud andmed ja muu teave esitatud, ning selles tuleks kasutada kõige uuemaid avaldatud andmeid, mis on sel kuupäeval kättesaadavad.

([7]) Artikli 15 lõike 1 kohaselt võib kava ajavahemik olla mõnel juhul lühem: „*Hiljemalt kaksteist kuud enne kehtiva riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava lõppu võib liikmesriik taotleda muudetud riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava esitamist komisjonile enne riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavaga hõlmatud perioodi lõppu, kui kava elluviimist takistavad objektiivsed asjaolud. Sellisel juhul hõlmab muudetud riiklik keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava ajavahemikku kuni kava esialgse kehtivusaja lõpuni.*“

([8]) Võimaluse korral tuleks komisjonile esitatavale keskpika perioodi kavale lisada sõltumatu eelarveasutuse arvamus (vt punkt 2.9).

kava esitatakse aastal T (kava aasta), määratakse kumulatiivsed kasvumäärad netokulude taseme järgi aastal T–1 (võrdlusaasta) – viimane aasta, mille kohta riiklikud statistikaametid ja Eurostat on avaldanud andmed eelarve täitmise kohta. Nelja-aastane kava järgiks siis tavaliselt netokulude iga-aastaseid (ja seega kumulatiivseid) kasvumäärasid kava esitamise aastal (T) ja neljal järgneval aastal: T+1, T+2, T+3 ja T+4 ([9]). Kui kava sisaldab komisjoni esitatud võrdlustrajektoorist suuremat netokulude kava, peaks liikmesriik esitama oma kavas usaldusväärsed ja andmepõhised majanduslikud argumendid vahe põhjendamiseks (vt ka punkt 2.9).

Kohustuste tabelile lisatakse ülevaatlik tabel, milles esitatakse peamiste makromajanduslike ja eelarvemuutujate prognooside kokkuvõte (artikli 13 punkt a, artikli 13 punkt g). Eelkõige koondatakse KPK tabelisse 1b kava teistes tabelites (vt allpool) esitatud peamised muutujad, mis on vajalikud, et hinnata, kas kavas esitatud netokulude kavaga saavutatakse võla jätkusuutlikkuse eesmärgid ja järgitakse kaitsemeetmeid.

KPK tabel 1a

Eelarvepoliitiline kohustus

			T–1	T	T+1	...	T+4
	Kohustused						
1	**Riiklikult rahastatavad esmased netokulud**	**(kasvumäär)**		**XX,X%**	**XX,X%**	...	**XX,X%**
2		(kumulatiivne kasvumäär)		arvutatud	arvutatud	...	arvutatud

Märkus. Riiklikult rahastatavad esmased netokulud tuleks esitada nominaalväärtuses.

KPK tabel 1b

Peamised muutujad

			T–1	T	T+1	...	T+4
			kasvumäär	kasvumäär	kasvumäär		kasvumäär
1	Potentsiaalne SKP	KPK tabel 2, rida 26	XX,X%	XX,X%	XX,X%	...	XX,X%
2	SKP deflaator	KPK tabel 2, rida 2	XX,X%	XX,X%	XX,X%	...	XX,X%
			% SKPst	% SKPst	% SKPst		% SKPst
3	Netolaenuandmine/-võtmine	KPK tabel 4, rida 31	XX,X%	XX,X%	XX,X%	...	XX,X%
4	Struktuurne eelarvepositsioon	KPK tabel 4, rida 33	XX,X%	XX,X%	XX,X%	...	XX,X%
5	Struktuurne esmane eelarvepositsioon	KPK tabel 4, rida 34	XX,X%	XX,X%	XX,X%	...	XX,X%
6	Koguvõlg	KPK tabel 4, rida 35	XX,X%	XX,X%	XX,X%	...	XX,X%
7	Koguvõla muutus	KPK tabel 4, rida 36	XX,X%	XX,X%	XX,X%	...	XX,X%

Märkus. KPK tabelis 1b esitatud peamised muutujad võimaldavad komisjonil ja nõukogul jälgida, kas kavas esitatud netokulude kavaga saavutatakse võla jätkusuutlikkuse eesmärgid ja kaitsemeetmed. Liikmesriikide eelarvepoliitilise kohustuse ainsat tegevusnäitajat väljendatakse riiklikult rahastatavate esmaste netokulude kasvumääradena (vt KPK tabel 1a).

2.3. *Makromajanduslikud prognoosid*

Keskpika perioodi kava peaks andma teavet peamiste makromajanduslike muutujate prognooside ja eelduste kohta, mida on vaja selleks, et hinnata, kas võla jätkusuutlikkust ja kaitsemeetmeid käsitlevaid õiguslikke nõudeid järgitakse (artikli 13 punkt a). See hõlmab SKP *potentsiaalse* kasvu prognoose ([10]) ning SKP deflaatori ja intressimäärade prognoose.

Kavas tuleks esitada ka SKP (reaalse ja nominaalse) kasvu keskne ja usutav stsenaarium ning võimaluse korral täiendavaid üksikasju SKP prognooside ülesehituse kohta. Keskne ja usutav stsenaarium peaks olema kooskõlas kava eeldustega (eespool nimetatud), kavas kirjeldatud majandus- ja eelarvestrateegiaga ning eelkõige netokulude kohustusega kaasneva eelarvekohandusega. Täiendavate üksikasjade esitamine SKP prognooside eeldatava ülesehituse kohta on vabatahtlik ja need on esialgsed, sest majanduskasvu struktuur sõltub meetmete üksikasjalikust kirjeldusest, mis ei pruugi olla kava kõigi aastate kohta täielikult teada ([11]).

([9]) Kui kava esitatakse aasta alguses, näiteks aasta T jaanuari ja märtsi vahel, võib aastat T kasutada ka eelarve kohandamise esimese aastana, ning sel juhul järgitakse kavas aastate T kuni T+3 netokulude kasvumäärasid.

([10]) Tunnistades hiljutiste majandussõkkide ja praeguse ebakindluse erandlikku mõju potentsiaalse majanduskasvu prognoosidele, võivad liikmesriigid kasutada stabiilsemaid aegridasid kui need, mis tulenevad esitatud kavade esimese kohordi kohta ühiselt kokkulepitud meetodist, tingimusel et see on majanduslike argumentidega põhjendatud ja kumulatiivne kasv prognoosiperioodil jääb üldjoontes kohaseks (artikkel 36).

([11]) Komisjoni talitused võivad selliste muutujate tehnilisi üksikasju muude protsesside käigus, näiteks komisjoni prognoosi raames liikmesriikidega toimuva tehnilise teabevahetuse ajal juurde küsida.

Makromajanduslikud eeldused – sealhulgas SKP kasv, inflatsioon ja intressimäärad – peaksid olema konservatiivsed. SKP reaal- ja nominaalkasv peaks peegeldama eelarve kohandamise ja majanduskasvu ning SKP lõhe kaotamise vastastikmõju. Kui komisjoni võrdlustrajektooris kasutatud eeldustest kaldutakse kõrvale, tuleks esitada tõendid või mõjuvad põhjendused. Eelkõige juhul, kui liikmesriigid kasutavad intressimäärade ja inflatsiooniprognooside kindlaksmääramiseks uuemaid või muul viisil erinevaid andmeid, tuleks seda teha järjepidevalt kõigi kava muutujate puhul.

Potentsiaalse majanduskasvu prognoosides tuleks hiljuti rakendatud struktuurireforme võtta arvesse konservatiivselt. Sellega seotud mõju võib vajada kavades üksikasjalikku käsitlemist, eelkõige juhul, kui potentsiaalse majanduskasvu prognoosid kalduvad oluliselt kõrvale komisjoni võrdlustrajektooris kasutatud prognoosidest. Sellisel juhul tuleb nende kõrvalekallete kohta esitada usaldusväärsed ja andmepõhised tõendid, et suurendada kava usaldusväärsust.

Võimalikes SKP hinnangutes ei tohiks arvesse võtta veel rakendamata reformide ja investeeringute (*sealhulgas* nende, mis toetavad eelarve kohandamise perioodi pikendamist) eeldatavat mõju majandustegevusele. Määruses (artikkel 13 ja põhjendus 34) on sätestatud, et kui investeeringud ja reformid on keskpika perioodi kavade raames *ellu viidud*, võetakse neid tulevikus, sealhulgas järgmiste kavade koostamisel nõuetekohaselt arvesse. Võimalikes SKP hinnangutes *ei* tohiks arvesse võtta veel ellu viimata reformide ja investeeringute mõju. Kuigi potentsiaalne SKP on üks kõige asjakohasemaid muutujaid olemasoleva eelarvepoliitilise manööverdamisruumi kindlaksmääramisel, aitavad veel ellu viimata reformid ja investeeringud kaasa eelarve järkjärgulisemale kohandamisele, kui need vastavad artikli 14 kohastele kohandamisperioodi pikendamise kriteeriumidele. Teavet kohandamisperioodi pikendamise aluseks olevate reformide ja investeeringute eeldatava mõju kohta tuleks siiski eraldi arutada (vt punkt 2.6), olles teadlik, et usaldusväärseid hinnanguid reformide mõju kohta potentsiaalsele majanduskasvule on igal juhul raske anda, ja seda enam enne reformide täielikku kindlaksmääramist (mida tehakse tavaliselt alles pärast vastava seadusandliku protsessi lõppu).

KPK tabel 2

Makromajanduslik stsenaarium

			T–1	T–1	T	T+1	...	T+4
	SKP	ESA kood	mld OV	kasvumäär	kasvumäär	kasvumäär		kasvumäär
1	Reaalne SKP	B.1*g		XX,X%	XX,X%	XX,X%	...	XX,X%
2	SKP deflaator			XX,X%	XX,X%	XX,X%	...	XX,X%
3	Nominaalne SKP	B.1*g	XX,X	arvutatud	arvutatud	arvutatud	...	arvutatud
	Reaalse SKP komponendid	ESA kood	mld OV	kasvumäär	kasvumäär	kasvumäär		kasvumäär
4	Erasektori tarbimiskulutused	P.3		XX,X%	XX,X%	vabatahtlik	...	vabatahtlik
5	Valitsemissektori tarbimiskulutused	P.3		XX,X%	XX,X%	vabatahtlik	...	vabatahtlik
6	Kapitali kogumahutus põhivarasse	P.51		XX,X%	XX,X%	vabatahtlik	...	vabatahtlik
7	Varude muutus ja väärisesemete netosoetamine (% SKPst)	P.52 + P.53		vabatahtlik	vabatahtlik	vabatahtlik	...	vabatahtlik
8	Kaupade ja teenuste eksport	P.6		XX,X%	XX,X%	vabatahtlik	...	vabatahtlik
9	Kaupade ja teenuste import	P.7		XX,X%	XX,X%	vabatahtlik	...	vabatahtlik
	Osakaal SKP reaalkasvus							
10	Lõplik sisenõudlus			XX,X	XX,X	vabatahtlik	...	vabatahtlik
11	Varude muutus ja väärisesemete netosoetamine	P.52 + P.53		XX,X	XX,X	vabatahtlik	...	vabatahtlik
12	Kaupade ja teenuste ekspordi ja impordi saldo	B.11		XX,X	XX,X	vabatahtlik	...	vabatahtlik
	Deflaatorid ja ÜTHI			kasvumäär	kasvumäär	kasvumäär		kasvumäär
13	Eratarbimise deflaator			XX,X%	XX,X%	vabatahtlik	...	vabatahtlik
14	p.m. ÜTHI			XX,X%	XX,X%	vabatahtlik	...	vabatahtlik
15	Valitsemissektori tarbimise deflaator			XX,X%	XX,X%	vabatahtlik	...	vabatahtlik
16	Investeeringute deflaator			XX,X%	XX,X%	vabatahtlik	...	vabatahtlik
17	Ekspordihinna deflaator (kaubad ja teenused)			XX,X%	XX,X%	vabatahtlik	...	vabatahtlik
18	Impordihinna deflaator (kaubad ja teenused)			XX,X%	XX,X%	vabatahtlik	...	vabatahtlik
	Tööturg	ESA kood	tase	kasvumäär	kasvumäär	kasvumäär		kasvumäär
19	Riigisisene tööhõive (1000 inimest, rahvamajanduse arvepidamine)		XX,X	XX,X%	XX,X%	vabatahtlik	...	vabatahtlik
20	Aasta keskmise töötundide arv töötaja kohta		XX,X	XX,X%	XX,X%	vabatahtlik	...	vabatahtlik
21	Reaalne SKP töötaja kohta			arvutatud	arvutatud	arvutatud	...	arvutatud
22	Reaalne SKP töötunni kohta			arvutatud	arvutatud	arvutatud	...	arvutatud
23	Hüvitised töötajatele (mld OV)	D.1	XX,X	XX,X%	XX,X%	vabatahtlik	...	vabatahtlik
24	Hüvitis töötaja kohta (= 23/19)		arvutatud	arvutatud	arvutatud	arvutatud	...	arvutatud
				%	%	%		%
25	Töötuse määr (%)			XX,X%	XX,X%	vabatahtlik	...	vabatahtlik
	Potentsiaalne SKP ja komponendid			kasvumäär	kasvumäär	kasvumäär		kasvumäär
26	Potentsiaalne SKP			XX,X%	XX,X%	XX,X%	...	XX,X%
	Osakaal potentsiaalses kasvus							
27	Tööjõud			XX,X	XX,X	vabatahtlik	...	vabatahtlik
28	Kapital			XX,X	XX,X	vabatahtlik	...	vabatahtlik
29	Tootmistegurite kogutootlikkus			XX,X	XX,X	vabatahtlik	...	vabatahtlik
				% pot SKPst	% pot SKPst	% pot SKPst		% pot SKPst
30	SKP lõhe			XX,X%	XX,X%	XX,X%	...	XX,X%

Märkus. Kui kava esitatakse enne, kui Eurostat ja riiklikud statistikaametid on avaldanud andmed aasta T–1 eelarve täitmise kohta, peaks võrdlusaasta olema T–2 (mitte T–1). „mld OV“ tähendab miljardites omavääringus.

Keskpika perioodi kavas tuleks mainida makromajanduslike ja eelarveprognooside aluseks olevaid väliseid eeldusi (KPK tabel 3).

KPK tabel 3

Välised eeldused

			T–1	T	T+1	...	T+4
1	Lühiajaline intressimäär	(% aasta keskmisest)	XX,X%	XX,X%	XX,X%	...	XX,X%
2	Pikaajaline intressimäär	(% aasta keskmisest)	XX,X%	XX,X%	XX,X%	...	XX,X%
3	USD/EUR vahetuskurss	(aasta keskmine)	XX,X	XX,X	vabatahtlik	...	vabatahtlik
4	OV/EUR vahetuskurss (ainult euroalaväliste liikmesriikide puhul)	(aasta keskmine)	XX,X	XX,X	vabatahtlik	...	vabatahtlik
5	Maailma reaalne SKP (v.a EL)	(kasvumäär)	XX,X%	XX,X%	vabatahtlik	...	vabatahtlik
6	ELi reaalne SKP	(kasvumäär)	XX,X%	XX,X%	vabatahtlik	...	vabatahtlik
7	Maailma impordimahud (v.a EL)	(kasvumäär)	XX,X%	XX,X%	vabatahtlik	...	vabatahtlik
8	Naftahinnad	(Brent, USD/barrel)	XX,X	XX,X	vabatahtlik	...	vabatahtlik

2.4. *Eelarveprognoosid*

Nagu eespool märgitud, on kava keskne kohustus eelarvepoliitika jaoks keskpikas perspektiivis netokulude kasvumäär. Iga-aastased (ja seega kumulatiivsed) kasvumäärad, mida valitsus kava kohaselt kohustub järgima, kujutavad endast eelarvepiirangut, mis kujundavad riigi eelarvepoliitikat kava perioodi jooksul. Netokulude kasvumäär on seega ainus tegevusnäitaja rakendamise hindamisel ja täitemeetmete käivitamisel ([12]).

Kava tekstis tuleks arutada kava perioodi majandus- ja eelarvestrateegiat, mis toetab sellega seotud eelarvekohandust. Liikmesriigid peaksid eelkõige kirjeldama eelarve kohandamise üldist ülesehitust, laiaulatuslikku tulu- ja kulupoliitikat, mida nad kavatsevad kohandamise saavutamiseks järgida, ning esitama võimaluse korral esialgsed poliitikameetmed, mis on nii üksikasjalikud, kui see on kava esitamise ajal võimalik ([13]). Liikmesriigid võivad, kuid ei pruugi olla võimelised esitama konkreetsed kulu- ja tulumeetmed, millega tagatakse, et netokulude kohustus täidetakse kogu kavaperioodi jooksul. Kuigi kava hindamine põhineb netokulude kasvul ja määruse nõuete järgimisel, suurendaksid poliitikameetmete soovituslikku kogumit käsitlevad üksikasjad kava usaldusväärsust ja vähendaksid rakendamisega seotud riske. Kava majandus- ja eelarvestrateegiat ning soovituslike poliitikameetmete üksikasju arutatakse komisjoniga peetavate tehniliste dialoogide raames. Seejärel kinnitatakse asjaomaste poliitikameetmete täpne kirjeldus või seda kohandatakse ning see kvantifitseeritakse aastaeelarvetes.

Kavas esitatud eelarveprognoosid peaksid keskenduma peamistele eelarvenäitajatele (nt valitsemissektori nominaalne eelarvepuudujääk ja võlg) ([14])**.** Need näitajad peaksid olema kooskõlas eelarveliste kulukohustuste ja peamiste makromajanduslike eeldustega (nt potentsiaalne SKP, SKP, hinnamuutused, intressimäärad jne). Lisaks netokulude kasvumäärale, puudujäägile ja võlale tuleks keskpika perioodi kavas esitada aruanne riiklikult rahastatavate avaliku sektori investeeringute (artikli 13 punkt g) ja intressikulude kohta. Aastate T–1 ja T puhul tuleks KPK tabelis 4 ja KPK tabelis 5 täpsustada ka tulumeetmete ([15]) ning ühekordsete meetmete hinnangulist eelarvemõju (nii tulude kui ka kulude poolelt). Samuti võib KPK tabelis 5 esitada ka kulumeetmed (v.a ühekordsed meetmed), kuid see on vabatahtlik. Kava tekstis tuleks mõningase üksikasjalikkusega kirjeldada ka ühekordseid meetmeid.

Netokulud ei hõlma riiklikke kulusid, mis on seotud liidu rahastatavate programmide kaasrahastamisega. Liidu rahastatavate programmide riiklik kaasrahastamine hõlmab neid ELi fonde, millest rahastatakse liikmesriikide kaasrahastatavaid programme, mille puhul fondi loomist käsitlev määrus sisaldab riikliku kaasrahastamise nõuet ning mille kaasrahastamisnõue toob kaasa valitsemissektori kulud, mis kirjendatakse rahvamajanduse arvepidamises. Kehtiva mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) kohaselt on riiklik kaasrahastamine, mis kuulub eespool esitatud määratluse alla ja on määruse rakendamise seisukohast asjakohane, riigi valitsemissektori kulu, mis on seotud ühissätete määrusega ([16]) hõlmatud kaheksa fondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ja Euroopa ühendamise rahastu

([12]) Kõrvalekalded nõukogu soovitatud netokulude kavast registreeritakse komisjoni hallataval kontrollikontol.

([13]) Liikmesriigid, kes taotlevad erandit edasilükkamise keelust (artikli 36 lõike 1 punkt e), peaksid esitama aruande ka taaste- ja vastupidavusrahastu laenudest rahastatavate kavandatud kulude kohta.

([14]) Asjaomaste näitajate võrdlemisel on oluline meeles pidada aastani T+4 ulatuvates kavades esitatud valitsemissektori nominaalse eelarvepuudujäägi ja võla näitajate laadi erinevusi komisjoni prognoosides esitatud näitajatest. Komisjoni prognoosis võtavad komisjoni töötajad arvesse ainult piisavalt täpselt ja usaldusväärselt teatavaks tehtud meetmete mõju. Kavades on nõutav ainult eelarvekohanduste kvantifitseerimine (üksikasjaliku tulu- ja kulupoliitika kvantifitseerimine on vabatahtlik). Teisisõnu põhinevad kavades esitatud eelarveprognoosid eelarvekohandusel isegi enne üksikasjalike meetmete täpsustamist ja teatavakstegemist.

([15]) Iseenesest ei ole netokulude kasvu näitaja arvutamiseks kaalutlusõigusel põhinevate kulumeetmete andmeid vaja. *Neto*kulud arvutatakse kogukulude arengu põhjal, millest on *maha arvatud tulumeetmed*. Seetõttu on tulumeetmed aruandetabelites sõnaselgelt esitatud. See ei tähenda siiski, et uues raamistikus eelistatakse kohandamist tulude või kulude kaudu. See tuleneb lihtsalt sellest, kuidas netokulud (st kulud, *millest on maha arvatud* kaalutlusõigusel põhinevad tulumeetmed) on määratletud.

([16]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.6.2021, lk 159).

programmide kaasrahastamisega. See ei mõjuta tulevase mitmeaastase finantsraamistiku struktuuri. Need kümme fondi moodustavad koos valitsemissektori kantud makromajanduslikult asjakohased riikliku kaasrahastamise kulud. Erasektori pakutav riiklik kaasrahastamine ei ole netokulude näitajast väljajätmise seisukohast asjakohane. Määruse puhul asjakohane riikliku kaasrahastamise tase (st netokulude kogusummast mahaarvatavad summad) peaks põhinema Eurostati kinnitatud andmetel ja piirduma liikmesriikide ja ELi institutsioonide vahelistes asjakohastes lepingutes sätestatud riikliku kaasrahastamise kohustustega. Aastal T–1 riiklikku kaasrahastamist puudutav aruandlus KPK tabelis 4 peaks ühtima Eurostati esitatud ja kinnitatud andmetega ([17]).

KPK tabel 4

Eelarveprognoosid

			T–1	T–1	T	T+1	...	T+4
	Tulu	ESA kood	mld OV	% SKPst	% SKPst	% SKPst		% SKPst
1	Tootmis- ja impordimaksud	D.2	XX,X	XX,X%	XX,X%		...	
2	Jooksvad tulumaksud, omandimaksud jne	D.5	XX,X	XX,X%	XX,X%		...	
3	Sotsiaalkindlustusmaksed	D.61	XX,X	XX,X%	XX,X%		...	
4	Muud jooksvad tulud	(P.11 + P.12 + P.131) + D.39 + D.4 + D.7	XX,X	XX,X%	XX,X%		...	
5	Kapitalimaksud	D.91	XX,X	XX,X%	XX,X%		...	
6	Muu kapitalitulu	D.92 + D.99	XX,X	XX,X%	XX,X%		...	
7	Kogutulu (= 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6)	TR	arvutatud	arvutatud	arvutatud		...	
8	millest: siirded ELilt (**viitlaekumised, v.a raha**)	D.7EU + D.9EU	XX,X	XX,X%	XX,X%		...	
9	Muu kogukulu kui siirded ELilt (= 7 – 8)		arvutatud	arvutatud	arvutatud		...	
10	p.m. Tulumeetmed (juurdekasvud, v.a ELi rahastatud meetmed)		XX,X	XX,X%	XX,X%		...	
11	p.m. Prognoosidega hõlmatud ühekordne tulu (tasemed, v.a ELi rahastatud meetmed)		XX,X	XX,X%	XX,X%		...	
	Kulud	ESA kood	mld OV	% SKPst	% SKPst	% SKPst		% SKPst
12	Hüvitised töötajatele	D.1	XX,X	XX,X%	XX,X%		...	
13	Vahetarbimine	P.2	XX,X	XX,X%	XX,X%		...	
14	Intressikulud	D.41	XX,X	XX,X%	XX,X%	XX,X%	...	XX,X%
15	Sotsiaaltoetused, v.a mitterahalised sotsiaalsiirded	D.62	XX,X	XX,X%	XX,X%		...	
16	Mitterahalised sotsiaalsiirded turutootjate kaudu	D.632	XX,X	XX,X%	XX,X%		...	
17	Toetused	D.3	XX,X	XX,X%	XX,X%		...	
18	Muud jooksvad kulud	D.29 + (D.4 – D.41) + D.5 + D.7 + D.8	XX,X	XX,X%	XX,X%		...	
19	Kapitali kogumahutus põhivarasse	P.51	XX,X	XX,X%	XX,X%		...	
20	Millest: Riiklikult rahastatav avaliku sektori investeering		XX,X	XX,X%	XX,X%	XX,X%	...	XX,X%
21	Kapitalisiirded	D.9	XX,X	XX,X%	XX,X%		...	
22	Muud kapitalikulud	P.52 + P.53 + NP	XX,X	XX,X%	XX,X%		...	
23	Kulud kokku (= 12 + 13 + 14 + 15 + 16 + 17 + 18 + 19 + 21 + 22)	TE	arvutatud	arvutatud	arvutatud		...	
24	millest: ELi siiretest rahastatud kulu (= 8)	D.7EU + D.9EU	arvutatud	arvutatud	arvutatud		...	
25	Riiklikult rahastatud kulu (23 – 24)		arvutatud	arvutatud	arvutatud			
26	p.m. Liidu rahastatavate programmide riiklik kaasrahastamine		XX,X	XX,X%	XX,X%		...	
27	p.m. Töötuskindlustushüvitiste tsükliline komponent		XX,X	XX,X%	XX,X%		...	
28	p.m. Prognoosidega hõlmatud ühekordne kulu (tasemed, v.a ELi rahastatud meetmed)		XX,X	XX,X%	XX,X%		...	
29	Riiklikult rahastatavad esmased netokulud (enne kulumeetmeid) (= 25 – 26 – 27 – 28 – 14)		arvutatud	arvutatud	arvutatud		...	
	Riiklikult rahastatavad esmased netokulud				kasvumäär	kasvumäär		kasvumäär
30	Riiklikult rahastatavate esmaste netokulude kasv	KPK tabel 1a, rida 1			korduv	korduv	...	korduv
	Saldod	ESA kood	mld OV	% SKPst	% SKPst	% SKPst		% SKPst
31	Netolaenuandmine/-võtmine (= 7 – 23)	B.9	XX,X	XX,X%	XX,X%	XX,X%	...	XX,X%
32	Struktuurne esmane eelarvepositsioon (= 31 – 14)	B.9 – D.41p	arvutatud	arvutatud	arvutatud	arvutatud	...	arvutatud
	Tsükliline kohandamine			% SKPst	% SKPst	% SKPst		% SKPst
33	Struktuurne eelarvepositsioon			XX,X%	XX,X%	XX,X%	...	XX,X%
34	Struktuurne esmane eelarvepositsioon			XX,X%	XX,X%	XX,X%	...	XX,X%
	Võlg		mld OV	% SKPst	% SKPst	% SKPst		% SKPst
35	Koguvõlg		XX,X	XX,X%	XX,X%	XX,X%	...	XX,X%
36	Koguvõla muutus		XX,X	XX,X%	XX,X%	XX,X%	...	XX,X%
37	Koguvõla muutuse tegurid							
38	Struktuurne esmane eelarvepositsioon (= miinus 32)			arvutatud	arvutatud	arvutatud	...	arvutatud
39	Lumepalliefekt			arvutatud	arvutatud	arvutatud	...	arvutatud
40	Intressikulud (= 14)			korduv	korduv	korduv	...	korduv
41	Kasv			arvutatud	arvutatud	arvutatud	...	arvutatud
42	Inflatsioon			arvutatud	arvutatud	arvutatud	...	arvutatud
43	Võlakoormuse muutuse ja eelarvepositsiooni vaheline erinevus (= 36 – 38 – 39)			arvutatud	arvutatud	arvutatud	...	arvutatud
				%	%	%		%
44	p.m. Kaudne intressimäär võlalt (= 14 / DEBT(t–1))			XX,X%	XX,X%	XX,X%	...	XX,X%

Märkus. Kui kava esitatakse enne, kui Eurostat ja riiklikud statistikaametid on avaldanud andmed aasta T–1 eelarve täitmise kohta, peaks võrdlusaasta olema T–2 (mitte T–1). Rea 30 „Riiklikult rahastatavate esmaste netokulude kasv“ saab arvutada järgmise valemi abil: $e_t = \frac{NE_t - REV_t}{NE_{t-1}} - 1 = \frac{(NE_t \,/\, GDP_t) - (REV_t \,/\, GDP_t)}{(NE_{t-1} \,/\, GDP_{t-1})} * (1 + g_t) - 1$, kus e_t on riiklikult rahastatavate netokulude kasv

([17]) Eurostat ja statistikaringkonnad loovad tihedas koostöös liikmesriikide eelarvepädevate institutsioonidega raamistiku, mille alusel liikmesriigid esitavad statistilisi andmeid liidu rahastatavate programmide riikliku kaasrahastamise kohta, mis on vajalikud määruse rakendamiseks ja mida Eurostat käesoleva teatise avaldamise ajal veel ei kogu. Liikmesriigid võivad esialgu tugineda hinnangutele kuni selliste andmete kogumise ja esitamise raamistiku kehtestamiseni.

(KPK tabel 4, rida 30) aastal *t*, NE_t / GDP_t ja NE_{t-1} / GDP_{t-1} on riiklikult rahastatavad esmased netokulud (enne tulumeetmete mahaarvamist) osakaaluna SKPst aastatel *t* ja *t–1* vastavalt (KPK tabel 4, rida 29), REV_t/ GDP_t on tulumeetmed osakaaluna SKPst aastal *t* (KPK tabel 4, rida 10), ja $g_t$on SKP nominaalkasvu määr aastal *t* (KPK tabel 2, rida 3).

KPK tabel 5

Kaalutlusõigusel põhinevate tulumeetmete hinnanguline mõju

	Meetme pealkiri/kirjeldus	Ühekordne	Kulu/tulu	Allsektor		T–1	T	T+1	...	T+4
					ESA kood	% SKPst	% SKPst	% SKPst		% SKPst
1	Meede 1	Jah	Kulud	vabatahtlik	Kood	XX,X%	XX,X%		...	
...	...	...	...	...	...	...	...		...	
X	Meede X	Ei	Tulu	vabatahtlik	Kood	XX,X%	XX,X%		...	
Z	KOKKU					arvutatud	arvutatud		...	

Märkus. Välja arvatud ELi rahastatud meetmed. Meetmetest tuleks teatada juurdekasvuna. Ühekordsete meetmete mõju aastal, mil nad esimest korda eelarvet mõjutavad, tuleks kajastada +/– X, ja järgmisel aastal –/+ X, st üldmõju tuludele või kuludele on kahel järjestikusel aastal kokku null. Nii kulude kui ka tulude suurenemist (vähenemist) tuleks kajastada pluss- (või miinus-) märgiga. Kui kava esitatakse enne, kui Eurostat ja riiklikud statistikaametid on avaldanud andmed aasta T–1 eelarve täitmise kohta, peaks võrdlusaasta olema T–2 (mitte T–1).

Samuti kutsutakse liikmesriike üles esitama tabelis vabatahtlikult tulu- ja kulumeetmed, mida nad kavatsevad kooskõlas oma soovitusliku majandus- ja eelarvestrateegiaga rakendada (KPK tabel 6). Võimaluse korral võivad liikmesriigid esitada ka eeldatava eelarvemõju kvantifikatsiooni; need kvantifikatsioonid kinnitatakse või vaadatakse läbi aastaeelarvetes.

KPK tabel 6

Kavas kavandatud esialgsed tulu- ja kulumeetmed

	Meetme pealkiri/kirjeldus	Mõju tulule või kuludele	Kavandatav elluviimise määr
1	Meede 1	vabatahtlik	X kv 20XX
...	...	....	...
X	Meede X	vabatahtlik	X kv 20XX

2.5. *Võlaprognoosid*

Kavade hindamisel peaks komisjon uurima *kõigi liikmesriikide* puhul, kas netokulude kohustus vastab õigusaktides sätestatud nõuetele ja kaitsemeetmetele või tagab, et võlg ja eelarvepuudujääk jäävad keskpikas perspektiivis usaldusväärsele tasemele (artikkel 16). Sellega seoses (ja kooskõlas artikliga 13) tuleks kavades esitada võla- ja eelarvepuudujäägi prognoosid ning peamised makromajanduslikud eeldused kümne aasta jooksul pärast kohandamisperioodi lõppu (aastani T+14 nelja-aastaste kavade puhul; pikendamise korral aastani T+17) (KPK tabel 7a).

KPK tabel 7a

Võla ja valitsemissektori nominaalse eelarvepositsiooni prognoosid ja peamised aluseks olevad eeldused (*kavandatud eelarvekava kohaselt*)

Kõigi liikmesriikide puhul

				T–1	...	T+4	T+5	...	T+14/17
1	Koguvõlg	KPK tabel 4, rida 35	(% SKPst)	korduv	...	korduv	XX,X%	...	XX,X%
2	Valitsemissektori eelarvepositsioon	KPK tabel 4, rida 31	(% SKPst)	korduv	...	korduv	XX,X%	...	XX,X%
3	Struktuurne esmane eelarvepositsioon	KPK tabel 4, rida 34	(% pot SKPst)	korduv	...	korduv	XX,X%	...	XX,X%
4	Tsükliline komponent		(% pot SKPst)	XX,X%	...	XX,X%	XX,X%	...	XX,X%
5	Ühekordsed meetmed		(% SKPst)	arvutatud	...	arvutatud	arvutatud	...	arvutatud
6	Intressikulud	KPK tabel 4, rida 14	(% SKPst)	korduv	...	korduv	XX,X%	...	XX,X%
7	Pikaajaline intressimäär	KPK tabel 3, rida 1	(%)	korduv	...	korduv	XX,X%	...	XX,X%
8	Lühiajaline intressimäär	KPK tabel 3, rida 2	(%)	korduv	...	korduv	XX,X%	...	XX,X%
9	Kaudne keskmine intressimäär	KPK tabel 4, rida 44	(%)	korduv	...	arvutatud	arvutatud	...	arvutatud
10	Võlakoormuse muutuse ja eelarvepositsiooni vaheline erinevus	KPK tabel 4, rida 43	(% SKPst)	korduv	...	korduv	XX,X%	...	XX,X%
11	Potentsiaalne SKP	KPK tabel 2, rida 26	(kasvumäär)	korduv	...	korduv	XX,X%	...	XX,X%
12	Reaalne SKP	KPK tabel 2, rida 1	(kasvumäär)	korduv	...	korduv	XX,X%	...	XX,X%
13	SKP deflaator	KPK tabel 2, rida 2	(kasvumäär)	korduv	...	korduv	XX,X%	...	XX,X%
14	Nominaalne SKP	KPK tabel 2, rida 3	(kasvumäär)	arvutatud	...	arvutatud	arvutatud	...	arvutatud

Märkus. Kui kava esitatakse enne, kui Eurostat ja riiklikud statistikaametid on avaldanud andmed aasta T–1 eelarve täitmise kohta, peaks võrdlusaasta olema T–2 (mitte T–1).

***Liikmesriikide puhul, kelle jaoks komisjon on koostanud võrdlustrajektoori*, peaksid kavad sisaldama ka tundlikkusanalüüsi, mis näitab, et prognoositav võlg väheneb *usutavalt* või jääb usaldusväärsele tasemele.** Tundlikkusanalüüs peaks põhinema ühisel metoodikal (st standardsed deterministlikud stressitestid ja stohhastilised analüüsid – artikkel 10) (KPK tabel 7b) ([18]).

KPK tabel 7b

Võlaprognoosid ja peamised stressiolukorra muutujad, deterministlikud stsenaariumid ja stohhastilised simulatsioonid

Ainult nende liikmesriikide puhul, kelle jaoks komisjon koostab võrdlustrajektoori

	Finantsstressi stsenaarium			**T–1**	**...**	**T+4**	**T+5**	**...**	**T+14/17**
1	Koguvõlg	KPK tabel 4, rida 35	(% SKPst)	korduv	...	korduv	XX,X%	...	XX,X%
2	Pikaajaline intressimäär	KPK tabel 3, rida 1	(%)	korduv	...	korduv	XX,X%	...	XX,X%
3	Lühiajaline intressimäär	KPK tabel 3, rida 2	(%)	korduv	...	korduv	XX,X%	...	XX,X%
	Nõrgema struktuurse esmase eelarvepositsiooni (SEE) stsenaarium			**T–1**	**...**	**T+4**	**T+5**	**...**	**T+14/17**
4	Koguvõlg	KPK tabel 4, rida 35	(% SKPst)	korduv	...	korduv	XX,X%	...	XX,X%
5	Struktuurne esmane eelarvepositsioon	KPK tabel 4, rida 34	(% pot SKPst)	korduv	...	korduv	XX,X%	...	XX,X%
	Negatiivse „r–g“ stsenaarium			**T–1**	**...**	**T+4**	**T+5**	**...**	**T+14/17**
6	Koguvõlg	KPK tabel 4, rida 35	(% SKPst)	korduv	...	korduv	XX,X%	...	XX,X%
7	Pikaajaline intressimäär	KPK tabel 3, rida 1	(%)	korduv	...	korduv	XX,X%	...	XX,X%
8	Lühiajaline intressimäär	KPK tabel 3, rida 2	(%)	korduv	...	korduv	XX,X%	...	XX,X%
9	Reaalne SKP	KPK tabel 2, rida 1	(kasvumäär)	korduv	...	korduv	XX,X%	...	XX,X%
10	Potentsiaalne SKP	KPK tabel 2, rida 26	(kasvumäär)	korduv	...	korduv	XX,X%	...	XX,X%
	Stohhastilised simulatsioonid								
11	Tõenäosus, et võlg on alla oma väärtuse aastal T+4/7		(%)	XX,X%					

Märkus. Kui kava esitatakse enne, kui Eurostat ja riiklikud statistikaametid on avaldanud andmed aasta T–1 eelarve täitmise kohta, peaks võrdlusaasta olema T–2 (mitte T–1).

Kui kavas esitatakse suuremad netokulude kasvumäärad kui võrdlustrajektooris või tehnilises teabes või kui aluseks olevad eeldused on ühistest eeldustest soodsamad ([19])**, peaksid liikmesriigid esitama aluseks olevate makromajanduslike eelduste üksikasjalikuma kirjelduse.** See täiendav aruandlus on vajalik selleks, et komisjon saaks kontrollida, kas usaldusväärsete ja andmepõhiste majanduslike argumentidega saab selgitada erinevust võrdlustrajektooriga (artikkel 13) või valitsemissektori võla prognooside raamistikuga üldisemalt (põhjendus 25), ning et komisjon saaks nõuetekohaselt kontrollida, kas nõuded on täidetud (artikkel 16). See hõlmab i) teavet kava aluseks oleva eelarvepoliitika muutusteta lähtestsenaariumi kohta (KPK tabel 7c), st lähtestsenaarium, mida ei kohandata, mis tähendab eelkõige püsivat struktuurset esmast eelarvepositsiooni, millest on maha arvatud vananemisega seotud kulud alates kava rakendamise

([18]) Komisjon edastab võrdlustrajektooride aluseks olevad prognoosid ja eeldused koos võrdlustrajektooridega.
([19]) Vastavalt artikli 9 lõike 1 punktidele a ja b edastab komisjon oma eeldused *kõikidele liikmesriikidele* oma eelnevate suuniste raames.

esimesest täisaastast ([20]), ning ii) teavet aluseks olevate eelduste kohta, mis puudutavad võla tähtaegade struktuuri, tagasivõtmise määra ning uute väljaantavate võlainstrumentide tähtaegu (KPK tabel 7d) ([21]). See täiendav aruandlus on vajalik liikmesriikide prognooside jäljendamiseks, mis võimaldab komisjonil hinnata, kas artiklis 15 sätestatud nõuded on täidetud ja kas erinevused võrdlustrajektooridest või ühistest eeldustest kõrvalekaldumised on põhjendatud.

KPK tabel 7c

Võla ja valitsemissektori nominaalse eelarvepositsiooni prognoosid ning nende aluseks olevad eeldused (*eelarvepoliitika muutuseta lähtestsenaariumi kohaselt*)

Ainult nende liikmesriikide puhul, kelle netokulude kava on võrdlustrajektoorist või tehnilisest teabest suurem, või juhul, kui aluseks olevad eeldused on ühistest eeldustest soodsamad.

				T–1	...	T+4	T+5	...	T+14/17
1	Koguvõlg	KPK tabel 4, rida 35	(% SKPst)	korduv	...	XX,X%	XX,X%	...	XX,X%
2	Valitsemissektori eelarvepositsioon	KPK tabel 4, rida 31	(% SKPst)	korduv	...	XX,X%	XX,X%	...	XX,X%
3	Struktuurne esmane eelarvepositsioon	KPK tabel 4, rida 34	(% pot SKPst)	korduv	...	XX,X%	XX,X%	...	XX,X%
4	Tsükliline komponent		(% pot SKPst)	XX,X%	...	XX,X%	XX,X%	...	XX,X%
5	Intressikulud	KPK tabel 4, rida 14	(% SKPst)	korduv	...	XX,X%	XX,X%	...	XX,X%
6	Pikaajaline intressimäär	KPK tabel 3, rida 1	(%)	korduv	...	korduv	XX,X%	...	XX,X%
7	Lühiajaline intressimäär	KPK tabel 3, rida 2	(%)	korduv	...	korduv	XX,X%	...	XX,X%
8	Kaudne keskmine intressimäär	KPK tabel 4, rida 44	(%)	korduv	...	korduv	XX,X%	...	XX,X%
9	Potentsiaalne SKP	KPK tabel 2, rida 26	(kasvumäär)	korduv	...	korduv	XX,X%	...	XX,X%
10	Reaalne SKP	KPK tabel 2, rida 1	(kasvumäär)	korduv	...	XX,X%	XX,X%	...	XX,X%
11	SKP deflaator	KPK tabel 2, rida 2	(kasvumäär)	korduv	...	korduv	XX,X%	...	XX,X%
12	Nominaalne SKP	KPK tabel 2, rida 3	(kasvumäär)	arvutatud	...	arvutatud	arvutatud	...	arvutatud
13	Eelarvekordaja		(%)	XX,X% *(peaks olema konstantne)*					

Märkus. kui kava esitatakse enne, kui Eurostat ja riiklikud statistikaametid on avaldanud andmed aasta T–1 eelarve täitmise kohta, peaks võrdlusaasta olema T–2 (mitte T–1).

KPK tabel 7d

Võlaprognoosid ja lisaeeldused (*prognoositud eelarvekava kohaselt*)

Ainult nende liikmesriikide puhul, kelle netokulude kava on võrdlustrajektoorist või tehnilisest teabest suurem, või juhul, kui aluseks olevad eeldused on ühistest eeldustest soodsamad.

				T–1	...	T+4	T+5	...	T+14/17
1	Koguvõlg	KPK tabel 4, rida 35	(% SKPst)	korduv	...	korduv	XX,X%	...	XX,X%
2	Pikendatud pikaajaline võlg		(% SKPst)	XX,X%	...	XX,X%	XX,X%	...	XX,X%
3	Pikendatud lühiajaline võlg		(% SKPst)	XX,X%	...	XX,X%	XX,X%	...	XX,X%
4	Uus pikaajaline võlg		(% SKPst)	XX,X%	...	XX,X%	XX,X%	...	XX,X%
5	Uus lühiajaline võlg		(% SKPst)	XX,X%	...	XX,X%	XX,X%	...	XX,X%

Märkus. kui kava esitatakse enne, kui Eurostat ja riiklikud statistikaametid on avaldanud andmed aasta T–1 eelarve täitmise kohta, peaks võrdlusaasta olema T–2 (mitte T–1).

([20]) Vt kokkulepe 2. punkti alguses

([21]) Need prognoosid ja eeldused on toodud komisjoni esitatud tabelites.

2.6. *Teave reformide ja investeeringute kohta*

Kõigi liikmesriikide puhul peaks kava sisaldama teavet peamiste reformide ja investeeringute kohta eelolevatel aastatel (artikkel 13). Kavas tuleks selgitada, kuidas see tagab investeeringute ja reformide elluviimise, mis vastavad asjaomasele liikmesriigile esitatud asjakohastele ([22]) riigipõhistele soovitustele (sealhulgas asjakohasel juhul makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse raames antud soovitustele), liidu ühiseid prioriteete järgivate investeeringute ja reformide elluviimise ([23]) ning vajaduse korral komisjoni hoiatuste või nõukogu soovituste järgimise vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 121 lõikele 4. Need hõlmavad näiteks sotsiaal-, tervishoiu-, haridus- ja koolitus-, pensioni- ja tööturumeetmeid, tooteturu reforme, maksureforme, teadus- ja arendustegevust, poliitika edendamist või suuri investeeringuid rohe- ja digipöördesse ([24]), eelkõige neid, mida liikmesriigid on kirjeldanud oma riiklikes energia- ja kliimakavades ning riikide digikümnendi strateegilistes tegevuskavades. Kavas tuleks arutada, kuidas need reformid ja investeeringud vastavad asjakohastele riigipõhistele soovitustele ja järgivad liidu asjakohaseid ühiseid prioriteete. Lisaks sellele tuleks kavas kirjeldada avaliku sektori investeerimisvajadusi, sealhulgas neid, mis on seotud liidu ühiste prioriteetidega (artikli 13 punkt g). Samuti julgustatakse liikmesriike arutama kava eraldi osas reformide ja investeeringute mõju majandustegevusele, vastupanuvõimele ja kestlikkusele ([25]).

Kui see on asjakohane, peaks kava sisaldama täiendavaid üksikasju peamiste reformide ja investeeringute kohta, mis on kohandamisperioodi pikendamise aluseks, sealhulgas eelarve- ja struktuurimeetmete kohta (artikkel 13) ([26]). Need võivad täiendada artikli 13 kohaselt esitatud reforme ja investeeringuid või olla nende osa. Samuti peaksid need vastama artiklis 14 sätestatud kohandamisperioodi pikendamise lisakriteeriumidele. Need võivad muu hulgas hõlmata tervishoiu-, pensioni-, tööturu- ja oskustealaseid meetmeid, konkurentsi suurendavaid reforme, maksumuudatusi või maksukuulekust parandavaid meetmeid, teadus- ja arendustegevust, rohe- ja digipöörde poliitika või investeeringute edendamist. Kava tekst peaks hõlmama järgmisi elemente, et tõendada vastavust artiklile 14:

i. hinnang kohandamisperioodi pikendamise taotluse aluseks olevate reformide ja investeeringute mõju kohta a) asjaomase liikmesriigi majanduskasvu ja vastupanuvõime potentsiaali paranemisele jätkusuutlikul viisil, tuginedes usaldusväärsetele ja konservatiivsetele eeldustele; b) sellele, kuidas toetatakse riigi rahanduse jätkusuutlikkust, parandades keskpika perioodi jooksul riigi rahandust struktuurselt, näiteks vähendades valitsemissektori kulude suhet SKPsse või suurendades valitsemissektori tulude suhet SKPsse; ning c) sellele, kuidas tagatakse, et kavandatavate riiklikult rahastatavate avaliku sektori investeeringute üldine tase riikliku keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava kehtivusajal ei ole madalam kui keskpika perioodi tase enne seda kehtivusaega, võttes arvesse riigipõhiste probleemide ulatust ja mahtu, sealhulgas vajaduse korral andmeid ja prognoose ([27]);

ii. selgitus selle kohta, kuidas kavandatud reformid ja investeeringud aitavad kaasa liidu ühiste prioriteetide saavutamisele ja riigipõhiste soovituste (sealhulgas vajaduse korral makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse raames esitatud soovituste) järgimisele;

iii. teave iga meetme peamise eesmärgi, eesmärgi saavutamiseks vajalike peamiste sammude, nendega seotud ajakavade ja vajaduse korral näitajate või muude elementide kohta, mis võivad toetada rakendamise hindamist;

([22]) Riigipõhiseid soovitusi tuleks pidada asjakohaseks, kui liikmesriik ei ole veel teinud täielikke või olulisi edusamme nende järgimisel Euroopa poolaasta järelevalvemenetluse tähenduses.

([23]) Määruse artikli 13 punkti c kohaselt tuleks kavas selgitada, kuidas liikmesriik tegeleb järgmiste liidu ühiste prioriteetidega: i) õiglane rohe- ja digipööre, sealhulgas kooskõla Euroopa kliimamäärusega; ii) sotsiaalne ja majanduslik vastupanuvõime, sealhulgas Euroopa sotsiaalõiguste sammas, iii) energiajulgeolek; ja iv) vajaduse korral kaitsevõime ülesehitamine.

([24]) Liikmesriigid võivad taotleda nende kõigi kavandamisel ja rakendamisel abi tehnilise toe instrumendi kaudu.

([25]) Vt eespool punktid 2.3 ja 2.4 selle kohta, kuidas reformide ja investeeringute mõju tuleks potentsiaalse SKP prognoosides arvesse võtta või võtmata jätta.

([26]) Iga kohandamisperioodi pikendamise aluseks olev reformi- ja investeerimiskohustus peaks vastama artikli 14 lõike 3 kriteeriumidele, sealhulgas olema piisavalt üksikasjalik, võimalikult kiiresti täidetud, ajaliselt piiritletud ja kontrollitav.

([27]) Keskpika perioodi investeeringute võrdlusperiood peaks hõlmama viimast nelja aastat enne keskpika perioodi kava algust, välja arvatud juhul, kui kavas esitatakse usaldusväärsed põhjendused, et kasutada teistsugust ajavahemikku. Seepärast tuleks see arv kava tekstis esitada.

iv. selgitus selle kohta, kuidas pikendamise aluseks olevad reformid ja investeeringud on kooskõlas kohustustega, mis sisalduvad mitmeaastases finantsraamistikus kokkulepitud partnerluslepingutes ([28]).

Asjaomased reformid ja investeeringud tuleks esitada ühes kahest tabelist. Reformidest ja investeeringutest, mis on kooskõlas artikliga 14 kohandamisperioodi pikendamise aluseks, tuleks anda aru KPK tabelis 8. Kõigist muudest reformidest ja investeeringutest, mis on esitatud kooskõlas artikliga 13, tuleks anda aru KPK tabelis 9 ([29]). KPK tabel 8 ja KPK tabel 9 peaksid sisaldama spetsiaalset veergu selle kohta, kas reformi või investeeringut toetatakse partnerluslepingute raames.

Kavas tuleks kirjeldada meetmeid, mida liikmesriik võtab makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse raames antud riigipõhiste soovituste täitmiseks (artikli 13 punkt d). Kui see on asjakohane, tuleks selgel, integreeritud ja kergesti tuvastataval viisil kirjeldada kavas meetmeid, mida liikmesriik võtab või kavatseb võtta, et kõrvaldada tasakaalustamatus või ülemäärane tasakaalustamatus.

Kava peaks sisaldama teavet kavandatud reformide ja investeeringute ning taaste- ja vastupidavuskavades juba sisalduvate reformide ja investeeringute vaheliste seoste kohta. Selleks et tagada kooskõla ja vastastikune täiendavus taaste- ja vastupidavuskavadega, tuleks kavas selgitada seoseid kavandatud reformide ja investeeringute ning riiklikes taaste- ja vastupidavuskavades juba sisalduvate reformide ja investeeringute vahel.

Taaste- ja vastupidavusrahastu (TVR) kasutusajal võetakse taaste- ja vastupidavuskavadega ette nähtud kohustusi kohandamisperioodi pikendamisel teatavatel tingimustel arvesse (artikli 36 lõike 1 punkt d). Eelkõige tuleks kavas selgitada, kuidas pikendamise aluseks olevad reformid ja investeeringud on kooskõlas heakskiidetud taaste- ja vastupidavuskavas sisalduvate kohustustega (artikli 14 lõige 4). Keskpika perioodi kavad võivad samuti anda võimaluse taaste- ja vastupidavuskava reformi- ja investeerimiskohustusi veelgi tugevdada. Taaste- ja vastupidavusrahastu kasutusajal tuleks KPK tabelis 8 ja KPK tabelis 9 täiendavalt aru anda sellest, kas reform või investeering on taaste- ja vastupidavuskavaga hõlmatud (spetsiaalses partnerluslepinguid puudutavas veerus).

KPK tabel 8

Kohandamisperioodi pikendamise aluseks olevad reformid ja investeeringud

		TVR/PL	Olulised sammud	RPS	Ühised prioriteedid	Peamine eesmärk	Elluviimise määr	Eesmärki kajastav(ad) näitaja(d)
1	Investeering/reform A	„XX“	Samm 1 ... Samm Z	RPSX.X; MTMi soovitus X	„XX“	„XX“	X kv 20XX ... X kv 20XX	„XX“ ... „XX“
...	...	...	...	...	...	...	...	...
X	Investeering/reform X	„XX“	Samm 1 ... Samm Z	RPSX.X	„XX“	„XX“	X kv 20XX ... X kv 20XX	„XX“ ... „XX“

Märkus. Veerus „TVR/PL“ tuleks märkida „TVR“, kui reform/investeering on ka osa liikmesriigi taaste- ja vastupidavuskavast; ning „partnerlusleping, kui reformi/investeeringut toetatakse liikmesriigi partnerluslepingu raames; muul juhul jäetakse see tühjaks. Taaste- ja vastupidavusrahastust tulenevate reformide ja investeeringute puhul peaks veerg „taaste- ja vastupidavusrahastu/partnerlusleping“ sisaldama lisaks viidet meetmetele vastavas nõukogu rakendusotsuses.

([28]) Käesolevates suunistes hõlmab viide partnerluslepingutele partnerluslepingute *programme*, kuna need annavad üksikasjalikuma ja ajakohasema ülevaate reformidest ja investeeringutest.

([29]) Topeltaruandluse ärahoidmiseks ei peaks KPK tabelis 8 esitatud reforme ja investeeringuid KPK tabelis 9 enam kajastama.

KPK tabel 9

Muud reformid ja investeeringud

		TVR/PL	RPS	Ühised prioriteedid
1	Investeering/reform A	„XX“	RPSX.X; MTMi soovitus X	„XX“
...	...	...	...	...
X	Investeering/reform X	„XX“	RPSX.X	„XX“

Märkus. Veerus „TVR/PL“ tuleks märkida „TVR“, kui reform/investeering on ka osa liikmesriigi taaste- ja vastupidavuskavast; ning „partnerlusleping, kui reformi/investeeringut toetatakse liikmesriigi partnerluslepingu raames; muul juhul jäetakse see tühjaks. Taaste- ja vastupidavusrahastust tulenevate reformide ja investeeringute puhul peaks veerg „taaste- ja vastupidavusrahastu/partnerlusleping“ sisaldama lisaks viidet meetmetele vastavas nõukogu rakendusotsuses.

Lisaks peaks keskpika perioodi kava sisaldama tabelis teavet liidu ühiste prioriteetidega seotud investeerimisvajaduste kohta (artikli 13 punkti g alapunkt v) (KPK tabel 10). Iga ühise prioriteedi investeerimisvajaduste kindlakstegemise ja kvantifitseerimise metoodikat tuleb sobival ajal edasi arendada.

KPK tabel 10

Investeerimisvajadused

	Ühised prioriteedid	Investeerimisvajaduste kirjeldus
1	Õiglane rohe- ja digipööre, sealhulgas kooskõla Euroopa kliimamäärusega	„XX“
2	Sotsiaalne ja majanduslik vastupanuvõime, sealhulgas Euroopa sotsiaalõiguste sammas	„XX“
3	Energiajulgeolek	„XX“
4	Vajaduse korral kaitsevõime ülesehitamine	„XX“

2.7. *Teave kaudsete ja tingimuslike kohustuste kohta*

Kava peaks sisaldama teavet kaudsete ja tingimuslike kohustuste kohta, millel võib olla suur mõju valitsemissektori eelarvele (artikli 13 punkt g). Need võivad eelkõige hõlmata riigigarantiisid, viivislaene ja kohustusi, mis tulenevad avaliku sektori ettevõtete tegevusest, sealhulgas nende ulatust, ning võimaluse korral teavet katastroofide, kliima ja loodusega seotud tingimuslike kohustuste kohta. Võttes arvesse olukordade erinevust, ei soovitata käesolevates suunistes selleks standardtabelit.

2.8. *Aruandlus ülemäärase tasakaalustamatuse menetluse korral*

Liikmesriik, kelle suhtes on algatatud ülemäärase tasakaalustamatuse menetlus vastavalt määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 7 lõikele 2, esitab muudetud kava, mida kasutatakse ka parandusmeetmete kavana (artikkel 31) ([30]). Seejärel tuleks kavas esitada konkreetsed poliitikameetmed ülemäärase tasakaalustamatuse vähendamiseks, tuginedes nõukogu soovitusele, mis sisaldab nende meetmete ajakava. Sellisel juhul peaks kava sisaldama täiendavat tabelit (KPK tabel 11), milles kirjeldatakse konkreetseid poliitikameetmeid ülemäärase tasakaalustamatuse vähendamiseks ja nende meetmete rakendamise ajakava, nagu on nõutud määruses (EL) nr 1176/2011. Kui keskpika perioodi kava on ka parandusmeetmete kava, on oluline, et selles oleks selgelt kindlaks määratud, millised kava meetmed aitavad vähendada ülemäärast tasakaalustamatust ja kuidas – liikmesriigi arvates – vastab kava ülemäärase tasakaalustamatuse menetluse raames esitatud nõukogu soovitusele (määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 7 lõige 2).

([30]) Hilisemas etapis võib olla vaja täiendavaid suuniseid selliste parandusmeetmete kavade nõuete kohta.

KPK tabel 11

Reformid ja investeeringud ülemäärase tasakaalustamatuse vähendamiseks (parandusmeetmete kava)

		Poliitikameetmete ajakava
1	Investeering/reform A	„XX“
...	...	...
X	Investeering/reform X	„XX“

2.9. *Keskpika perioodi kavade juurde kuuluvad lisad*

Vajaduse korral tuleks kava lisas esitada komisjoni edastatud võrdlustrajektoor või tehniline teave (artikli 13 punkt b). Nagu eespool selgitatud, kui kava sisaldab komisjoni esitatud võrdlustrajektoorist suuremat netokulude kava, peaks liikmesriik esitama oma kavas usaldusväärsed ja andmepõhised majanduslikud argumendid vahe põhjendamiseks.

Võimaluse korral peaks kava sisaldama ka lisa koos riiklike sõltumatute eelarveasutuste arvamusega netokulude kava aluseks olevate makromajanduslike prognooside ja eelduste kohta (artikli 11 lõige 2). Liikmesriigid võivad paluda asjaomasel sõltumatul eelarveasutusel esitada see arvamus, jättes talle selle esitamiseks piisavalt aega. Alates 1. maist 2032 peaks asjaomane sõltumatu eelarveasutus esitama sellise arvamuse, tingimusel et tal on piisav suutlikkus.

B OSA

IGA-AASTASTE EDUARUANNETE TEABEESITUSNÕUDED

3. **Sissejuhatus**

Iga-aastased eduaruanded (IEA) on olulised dokumendid nõukogu soovituste rakendamise jälgimisel, millega kinnitatakse keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavad. Nendes tuleks esitada andmed eelarve täitmise kohta ja kirjeldada läbitud või läbitavaid rakendusetappe. Neis tuleks aru anda netokulude kohta ja selle kohta, kas nõukogu soovituses esitatud netokulude kavast on kinni peetud, selliste reformide ja investeeringute rakendamise kohta, mis nõukogu kohaselt on kohandamisperioodi pikendamise aluseks, samuti liikmesriikide laiema reformide ja investeeringute elluviimise ning poliitikaalgatuste kohta ([31]). Samuti esitatakse neis ajakohastatud teavet aastaeelarvetesse lisatud meetmete kohta, näiteks üksikasjad kaalutlusõigusel põhinevate tulumeetmete ja nende hinnangulise mõju kohta eelarvele. Lisaks ajakohastatakse iga-aastaste eduaruannetega mõningaid makromajanduslikke prognoose. Iga-aastased eduaruanded on võimalikult suures ulatuses kooskõlas keskpika perioodi kavade tabelitega.

Iga-aastastes eduaruannetes ei vaadata läbi keskpika perioodi kavade keskseid poliitilisi kohustusi. Kesksed poliitilised kohustused kiidab heaks nõukogu ja need on eraldi nimetatud nõukogu soovituses. Kuigi iga-aastased eduaruanded on põhimõtteliselt tagasivaatavad *haldus-* ja *fakt*idokumendid, võivad liikmesriigid kasutada neid ka uutest asjakohastest poliitilistest algatustest teatamiseks, eelkõige struktuurireformide ja investeeringute valdkonnas.

Iga-aastane eduaruanne on oluline sisend majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta mitme protsessi puhul. Riiklike reformikavade praktikat jätkates tuleks iga-aastastes eduaruannetes anda aru edusammudest riigipõhiste soovituste rakendamisel ja makromajandusliku tasakaalustamatuse vähendamisel, Euroopa sotsiaalõiguste samba eesmärkide (sealhulgas 2030. aasta riiklike tööhõive, oskuste ja vaesuse vähendamise eesmärkide) täitmisel tehtud edusammudest, kestliku arengu eesmärkidest ja edusammudest muude ELi ühiste prioriteetide täitmisel ([32]). Taaste- ja vastupidavusrahastu kasutusajal peaksid iga-aastased eduaruanded sisaldama aruandlust ka keskpika perioodi kavades esitatud taaste- ja vastupidavuskava reformide ja investeeringute rakendamisel tehtud edusammude kohta (vt punkt 4.6).

([31]) Euroala liikmesriikide puhul aitavad ka komisjoni arvamused esialgsete eelarvekavade kohta (määruse (EL) nr 473/2013 artikkel 7) jälgida keskpika perioodi kavasid kinnitavate nõukogu soovituste rakendamist.

([32]) Samuti julgustatakse liikmesriike andma aru rohelise eelarvestamise rakendamisel tehtud edusammudest.

Riiklikku isevastutust silmas pidades ei pakuta suunistes iga-aastaste eduaruannete jaoks välja ranget näidisstruktuuri. Liikmesriikidel on vabadus otsustada oma iga-aastaste eduaruannete täpse ülesehituse ja üksikasjalikkuse üle (liikmesriikidel võivad olla oma riiklikke eesmärke arvestades erinevad vajadused), tingimusel et iga-aastased eduaruanded sisaldavad määruses nõutud teavet. Selleks et aidata liikmesriike iga-aastaste eduaruannete ettevalmistamisel, antakse käesolevates suunistes ülevaade elementidest, mis tuleb lisada ja mis on komisjoni jaoks hädavajalikud, et nõuetekohaselt hinnata vastavust määrusele, ning esitatakse nõutavat teavet sisaldavate tabelite vormid.

4. Iga-aastastes eduaruannetes esitatav teave

Iga-aastases eduaruandes tuleks esitada andmed eelarve täitmise kohta ja kirjeldada läbitud või läbitavaid rakendusetappe. Iga-aastane eduaruanne peaks põhimõtteliselt keskenduma eelmisele aastale, hõlmates ajavahemikku alates eelmisest iga-aastasest eduaruandest või keskpika perioodi kava esitamisest ([33]). Võttes arvesse võimalust muuta andmeid ja muud teavet, peaksid iga-aastase eduaruande tabelid hõlmama samal ajal kogu ajavahemikku alates keskpika perioodi kava esitamisest. Seega on suuniste selles osas tabelites kokku lepitud, et aasta T on iga-aastase eduaruande esitamise aasta (*iga-aastase eduaruande aasta*). Iga-aastases eduaruandes esitatud rakendusaastate arvu kajastatakse tabelites aastaga T–X, kusjuures „T–X“ tähistab *nõukogu soovituses kasutatud võrdlusaastat* ([34]). Näiteks kui keskpika perioodi kava esitatakse 2024. aasta sügisel, esitatakse järgmistes iga-aastastes eduaruannetes andmed alati alates 2023. aastast.

Iga-aastases eduaruandes tuleks esitada teavet edusammude kohta, mida on tehtud nõukogu soovituses esitatud netokulude kava elluviimisel (punkt 4.2). Selles tuleks esitada ka täiendavad üksikasjad makromajandusliku ja välise arengu kohta (punkt 4.3) ning eelarve arengu kohta (punkt 4.4).

Lisaks tuleks iga-aastases eduaruandes anda aru riigipõhiste soovituste, liidu ühiste prioriteetide, sealhulgas Euroopa sotsiaalõiguste samba ja kestliku arengu eesmärkide täitmiseks võetud poliitikameetmete rakendamise kohta. Eelkõige tuleks selles vajaduse korral anda aru eelarve kohandamise perioodi pikendamise aluseks olevate reformi- ja investeerimiskohustuste täitmise kohta; ning mis tahes muude keskpika perioodi kavas esitatud reformide ja investeeringute elluviimise kohta, et käsitleda liidu ühiseid prioriteete ja riigipõhiseid soovitusi (punkt 4.6). Põhjalikes lisades tuleks üksikasjalikumalt kirjeldada poliitikameetmete rakendamist, millega viiakse ellu Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtteid ja liidu ühiseid prioriteete, ning poliitikameetmeid kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks (punkt 4.8).

Vajaduse korral tuleks iga-aastases eduaruandes anda aru ka selle kohta, kuidas liikmesriik on kooskõlas kohaldatavate nõuetega reageerinud muude protsesside raames tehtud soovitustele ja otsustele. Praktikas tähendaks see, et erinevad aruandlusvood integreeritakse ühte dokumenti – iga-aastasesse eduaruandesse – alati, kui ajakava seda piisavalt võimaldab. See aruandlus võib muu hulgas puudutada seda, kuidas liikmesriik vastab ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames tehtud soovitustele või otsustele ([35]), makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse raames antud soovitustele või komisjoni hoiatustele või ELi toimimise lepingu artikli 121 lõike 4 kohastele nõukogu soovitustele. Ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse korral tuleks iga-aastases eduaruandes selgitada, kuidas standardtabelites esitatud eelarvemuutused on seotud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kohase kohandamiskavaga. Ülemäärase tasakaalustamatuse menetluse korral peaks iga-aastane eduaruanne sisaldama lisatabelit, milles on esitatud parandusmeetmete kava (vt punkt 4.7).

4.1. *Konsulteerimine*

Kui see on asjakohane, tuleks iga-aastases eduaruandes anda teavet asjaomaste sidusrühmadega eduaruande üle peetud arutelude kohta (artikli 21 lõige 5). Iga-aastases eduaruandes tuleks anda teavet juhul, kui liikmesriik on taotlenud sõltumatult eelarveasutuselt hinnangut sellele, kas iga-aastases eduaruandes esitatud eelarve täitmise andmed vastavad netokulude kavale (artikkel 23). Samuti tuleks iga-aastases eduaruandes anda vajaduse korral teavet peamiste institutsiooniliste osalejate ja muude asjaomaste sidusrühmade (riigi parlament, piirkondlikud/kohalikud omavalitsused, sotsiaalpartnerid ja kodanikuühiskonna sidusrühmad) kaasamise kohta reformide ja investeeringute ettevalmistamisse ja rakendamisse.

([33]) Esimeste iga-aastaste eduaruannete puhul, mis tuleb esitada 30. aprilliks 2025, julgustatakse liikmesriike andma aru poliitika rakendamisest alates 2023. aasta riiklikust reformikavast, sealhulgas 2024. aasta riigipõhiste soovituste järgimisest.

([34]) Nõukogu soovituses esitatud võrdlusaasta on viimane aasta, mille kohta on soovituse esitamise ajal olemas tulemusandmed.

([35]) Näiteks kui ajakava seda võimaldab, võiks olla kasulik iga-aastasesse eduaruandesse lõimida aruanne, mis käsitleb ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames võetud tõhusaid meetmeid.

4.2. *Teave netokulude kava järgimise kohta*

Iga-aastastes eduaruannetes tuleks anda aru edusammude kohta, mida on tehtud nõukogu soovituses esitatud netokulude kava elluviimisel. IEA tabelis 1a esitatakse uuesti see soovitus, samuti eelarve täitmise andmed eelmis(t)e aasta(te) kohta ning jooksva ja järgmise aasta prognoosid. IEA tabel 1a sisaldab peamist teavet, et hinnata, kas nõukogu soovituses esitatud netokulude kava järgitakse. Iga-aastases eduaruandes tuleks kvantifitseerida ja selgitada kõiki kõrvalekaldeid (tegelikke või prognoositud) ([36]) netokulude kavast, mille nõukogu on oma soovituses esitanud. Lisaks IEA tabelis 1a netokulude kohta esitatud andmetele esitatakse ülevaatlik tabel, milles esitatakse peamiste eelarvemuutujatega seotud eelarve täitmise andmed ja prognoosid (IEA tabel 1b). Eelkõige esitatakse tabelis peamised IEA tabelis 4 toodud muutujad. Iga-aastases eduaruandes ja eelkõige IEA tabelis 1a esitatud andmed on sisendiks komisjoni loodud ja hallatavale kontrollikontole, et jälgida tegelike netokulude kumulatiivseid langevaid kõrvalekaldeid nõukogu kehtestatud netokulude kavast (artikli 22 lõige 2). Komisjon avalikustab korrapäraselt (vähemalt kord aastas) iga liikmesriigi kontrollikonto.

IEA tabel 1a

Eelarvejärelevalvel kasutatav ainus tegevusnäitaja

			Nõukogu soovitus			Eelarve täitmine / prognoos		
			T–X	...	T	T–X	...	T
			kasvumäär		kasvumäär	kasvumäär		kasvumäär
1	Riiklikult rahastatavad esmased netokulud	(iga-aastane)	XX,X%	...	XX,X%	Arvutatud	...	Arvutatud
2		(kumulatiivne)	XX,X%	...	XX,X%	Arvutatud	...	Arvutatud

IEA tabel 1b

Peamised muutujad

			Eelarve täitmine / prognoos		
			T–X	...	T
			% SKPst		% SKPst
1	Netolaenuandmine/-võtmine	IEA tabel 4, rida 31	XX,X%	...	XX,X%
2	Struktuurne eelarvepositsioon	IEA tabel 4, rida 33	XX,X%	...	XX,X%
3	Struktuurne esmane eelarvepositsioon	IEA tabel 4, rida 34	XX,X%	...	XX,X%
4	Koguvõlg	IEA tabel 4, rida 35	XX,X%	...	XX,X%
5	Koguvõla muutus	IEA tabel 4, rida 36	XX,X%	...	XX,X%

Märkus. IEA tabelis 1b esitatud peamised muutujad ei ole keskpika perioodi kava keskne element. Eelarvejärelevalvel kasutatavat ainsat tegevusnäitajat väljendatakse riiklikult rahastatavate esmaste netokulude kasvumääradena (vt IEA tabel 1a).

4.3. *Makromajanduslik areng*

Iga-aastastes eduaruannetes tuleks anda aru makromajanduslikust ja välisest arengust kava elluviimise käigus. Tabelid peaksid sisaldama andmeid kuni aastani T, samal ajal kui aasta T+1 prognooside esitamine on vabatahtlik. Makromajanduslikku ja välist arengut käsitlevad tabelid peaksid sisaldama uusimat kättesaadavat prognoosi ([37]).

([36]) T ja T+1 prognoosnäitajad IEA tabelis 1 ei ole normatiivsed. Need peaksid olema prognoosid, milles võetakse arvesse poliitikasuundi, millest on iga-aastase eduaruande esitamise ajal usaldusväärselt piisavalt üksikasjalikult teatatud, mitte poliitikaeesmärke.

([37]) Esitada tuleks kuupäev, mille seisuga prognoos on koostatud.

IEA tabel 2

Makromajanduslik areng

			T–X	T–X	...	T	T+1
	SKP	ESA kood	mld OV	kasvumäär		kasvumäär	kasvumäär
1	Reaalne SKP	B.1*g		XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
2	SKP deflaator			XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
3	Nominaalne SKP	B.1*g	XX,X	XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
	Reaalse SKP komponendid		mld OV	kasvumäär		kasvumäär	kasvumäär
4	Erasektori tarbimiskulutused	P.3		XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
5	Valitsemissektori tarbimiskulutused	P.3		XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
6	Kapitali kogumahutus põhivarasse	P.51		XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
7	Varude muutus ja väärisesemete netosoetamine (% SKPst)	P.52 + P.53		vabatahtlik	...	vabatahtlik	vabatahtlik
8	Kaupade ja teenuste eksport	P.6		XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
9	Kaupade ja teenuste import	P.7		XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
	Osakaal SKP reaalkasvus						
10	Lõplik sisenõudlus			XX,X	...	XX,X	vabatahtlik
11	Varude muutus ja väärisesemete netosoetamine	P.52 + P.53		XX,X	...	XX,X	vabatahtlik
12	Kaupade ja teenuste ekspordi ja impordi saldo	B.11		XX,X	...	XX,X	vabatahtlik
	Deflaatorid ja ÜTHI			kasvumäär		kasvumäär	kasvumäär
13	Eratarbimise deflaator			XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
14	p.m. ÜTHI			XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
15	Valitsemissektori tarbimise deflaator			XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
16	Investeeringute deflaator			XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
17	Ekspordihinna deflaator (kaubad ja teenused)			XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
18	Impordihinna deflaator (kaubad ja teenused)			XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
	Tööturg		tase	kasvumäär	kasvumäär	kasvumäär	kasvumäär
19	Riigisisene tööhõive (1000 inimest, rahvamajanduse arvepidamine)		XX,X	XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
20	Aasta keskmise töötundide arv töötaja kohta		XX,X	XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
21	Reaalne SKP töötaja kohta			arvutatud	...	arvutatud	vabatahtlik
22	Reaalne SKP töötunni kohta			arvutatud	...	arvutatud	vabatahtlik
23	Hüvitised töötajatele (mld OV)		XX,X	XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
24	Hüvitis töötaja kohta (= 23/19)		arvutatud	arvutatud	...	arvutatud	vabatahtlik
				%		%	%
25	Töötuse määr (%)			XX,X%		XX,X%	vabatahtlik
	Potentsiaalne SKP ja komponendid			kasvumäär		kasvumäär	kasvumäär
26	Potentsiaalne SKP			XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
	Osakaal potentsiaalses kasvus						
27	Tööjõud			XX,X	...	XX,X	vabatahtlik
28	Kapital			XX,X	...	XX,X	vabatahtlik
29	Tootmistegurite kogutootlikkus			XX,X	...	XX,X	vabatahtlik
				% pot SKPst		% pot SKPst	% pot SKPst
30	SKP lõhe (% pot SKPst)			XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik

IEA tabel 3

Väline areng

			T–X	...	T	T+1
1	Lühiajaline intressimäär	(% aasta keskmisest)	XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
2	Pikaajaline intressimäär	(% aasta keskmisest)	XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
3	USD/EUR vahetuskurss	(aasta keskmine)	XX,X	...	XX,X	vabatahtlik
4	OV/EUR vahetuskurss (ainult euroalaväliste liikmesriikide puhul)	(aasta keskmine)	XX,X	...	XX,X	vabatahtlik
5	Maailma reaalne SKP (v.a EL)	(kasvumäär)	XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
6	ELi reaalne SKP	(kasvumäär)	XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
7	Maailma impordimahud (v.a EL)	(kasvumäär)	XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
8	Naftahinnad	(Brent, USD/barrel)	XX,X	...	XX,X	vabatahtlik

4.4. *Eelarve areng*

Nõukogu soovituses esitatud netokulude kava on rakendusetapis toimuval eelarvejärelevalvel kasutatavaks ainsaks tegevusnäitajaks. Soovituslikud iga-aastased (ja seega kumulatiivsed) määrad kujutavad endast eelarvepiirangut, mis kujundavad riiklikku eelarvepoliitikat kava kavandamisperioodil. Netokulude kasv on seega ainus tegevusnäitaja kõrvalekalde olemasolu hindamisel ja täitemeetmete käivitamisel. Iga-aastases tulemusaruandes tuleks anda aru kõigi realiseerunud tingimuslike kohustuste kohta, samuti mis tahes uute tingimuslike kohustuste kohta, mida peetakse asjakohaseks, sealhulgas kliima ja looduse valdkonnas.

Iga-aastane tulemusaruanne peaks sisaldama aasta T ja soovi korral aasta T+1 eelarveprognoose. T ja T+1 näitajad ei ole normatiivsed – need on prognoosid, milles võetakse arvesse poliitikasuundi, millest on iga-aastase eduaruande esitamise ajal piisavalt üksikasjalikult usaldusväärselt teatatud, mitte poliitikaeesmärke. Need T ja T+1 näitajad võivad aidata varakult kindlaks teha kõrvalekalded nõukogu kehtestatud netokulude kavast.

Iga-aastases eduaruandes tuleks anda aru kaalutlusõigusel põhinevate tulumeetmete ja ühekordsete meetmete kohta, mis on aidanud kaasa eelarvetulemuste ja -prognooside saavutamisele. Kulumeetmete aruandlus on vabatahtlik. Erinevalt keskpika perioodi kavadest peab kaalutlusõigusel põhinevate tulumeetmete ja ühekordsete meetmete aruandlus olema ammendav kuni aastani T (IEA tabel 5), sest selline teave on netokulude ja vastavate kasvumäärade arvutamiseks hädavajalik. Lisaks peaksid liikmesriigid kontrollikonto kumulatiivsete kõrvalekallete täpseks arvutamiseks

esitama täieliku ja ajakohase ülevaate järjestikustes iga-aastastes aruannetes. See tähendab eelkõige, et liikmesriigid peaksid esitama ka läbivaadatud prognoosi nende poliitikameetmete mõju kohta, mis on varem esitatud nende esialgsetes eelarvekavades (euroala liikmesriikide puhul) või varasemates iga-aastastes eduaruannetes. Lisada võib ka aruandluse kulumeetmete kohta (v.a ühekordsed meetmed), kuid see on vabatahtlik, sest selline teave ei ole netokulude arvutamiseks vajalik. Üksikasjalikult tuleks kirjeldada meetmeid, mille hinnanguline mõju eelarvele on suurem kui 0,1 % SKPst, samal ajal kui meetmed, mille mõju eelarvele on alla selle künnise, tuleb kindlaks teha ja esitada nende koondmõju eelarvele. Lisaks tuleks kindlaks määrata ja selgitada iga-aastases eduaruandes sisalduvaid ühekordseid meetmeid (nii tulud kui ka kulud). Samuti tuleks asjakohaselt kirjeldada aluseks olevaid eeldusi, mida kasutatakse iga meetme poolt eelarvele avaldatava mõju (nt elastsus või maksubaasi muutumine) hindamisel. Igast meetmest, millel on aasta T raamatupidamisarvestusele suurendav mõju, tuleks anda aru eelarve koostamise ajal aasta T–1 sügisel ning vajaduse korral korrigeerida seda aasta T kevadel eelarve täitmise ajal ning aasta T+1 kevadel. Pärast aasta T+1 kevadel esitatavat aruandlust peavad komisjoni talitused aastat T mõjutavate kaalutlusõigusel põhinevate tulumeetmete (ja ühekordsete meetmete) hinnangut stabiilseks, välja arvatud juhul, kui täiendavaks läbivaatamiseks on konkreetsed põhjused (see võib juhtuda näiteks rahvamajanduse arvepidamise andmete märkimisväärse muutmise korral, mis mõjutab mitut aastat).

NB! Kulu- ja tulumeetmeid käsitletakse erinevalt. Nagu eespool märgitud, ei kalduta uues majanduse juhtimise raamistikus eelistama tulumeetmeid kulumeetmetele või vastupidi. Kuigi kuludega seotud poliitikameetmete (kulude suurendamine või vähendamine või eelarvevahendite ülekandmine mõnest kulukategooriast teise) tulemused kajastuvad lõpuks mitmetes kulumuutujates, mida koostavad riiklikud statistikaametid ja Eurostat, tuleb kaalutlusõigusel põhinevaid tulumeetmeid hinnata enne riigieelarvete koostamist (ja euroala liikmesriikide eelarvekavades), nende rakendamise ajal ja tagantjärele (aastaaruannetes). Iga-aastases eduaruandes tuleks esitada ka aruanne liidu rahastatavate programmide kaasrahastamisega seotud riiklike kulude ja töötushüvitise tsükliliste elementide kohta (IEA tabel 4) ([38]).

([38]) Liidu rahastatavate programmide riikliku kaasrahastamise määratlus on esitatud punktis 2.4.

IEA tabel 4

Eelarve areng

			T–X	T–X	...	T	T+1
	Tulu	ESA kood	mld OV	% SKPst		% SKPst	% SKPst
1	Tootmis- ja impordimaksud	D.2	XX,X	XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
2	Jooksvad tulumaksud, omandimaksud jne	D.5	XX,X	XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
3	Sotsiaalkindlustusmaksed	D.61	XX,X	XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
4	Muud jooksvad tulud	(P.11 + P.12 + P.131) + D.39 + D.4 + D.7	XX,X	XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
5	Kapitalimaksud	D.91	XX,X	XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
6	Muu kapitalitulu	D.92 + D.99	XX,X	XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
7	Kogutulu (= 1+2+3+4+5+6)	TR	arvutatud	arvutatud	...	arvutatud	vabatahtlik
8	Millest: siirded ELilt (**viitlaekumised, v.a raha**)	D.7EU + D.9EU	XX,X	XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
9	Muu kogukulu kui siirded ELilt (= 7 – 8)		arvutatud	arvutatud	...	arvutatud	vabatahtlik
10	p.m. Tulumeetmed (juurdekasvud, v.a ELi rahastatud meetmed)		XX,X	XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
11	p.m. Prognoosidega hõlmatud ühekordne tulu (tasemed, v.a ELi rahastatud meetmed)		XX,X	XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
	Kulud		mld OV	% SKPst		% SKPst	% SKPst
12	Hüvitised töötajatele	D.1	XX,X	XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
13	Vahetarbimine	P.2	XX,X	XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
14	Intressikulud	D.41	XX,X	XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
15	Sotsiaaltoetused, v.a mitterahalised sotsiaalsiirded	D.62	XX,X	XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
16	Mitterahalised sotsiaalsiirded turutootjate kaudu	D.632	XX,X	XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
17	Toetused	D.3	XX,X	XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
18	Muud jooksvad kulud	D.29 + (D.4 – D.41) + D.5 + D.7 + D.8	XX,X	XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
19	Kapitali kogumahutus põhivarasse	P.51	XX,X	XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
20	Millest: Riiklikult rahastatav avaliku sektori investeering		XX,X	XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
21	Kapitalisiirded	D.9	XX,X	XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
22	Muud kapitalikulud	P.52 + P.53 + NP	XX,X	XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
23	Kulud kokku (= 12 + 13 + 14 + 15 + 16 + 17 + 18 + 19 + 21 + 22)	TE	arvutatud	arvutatud	...	arvutatud	vabatahtlik
24	millest: ELi siiretest rahastatud kulu (= 8)	D.7EU + D.9EU	arvutatud	arvutatud	...	arvutatud	vabatahtlik
25	Riiklikult rahastatavad kulud (23 – 24)		arvutatud	arvutatud	...	arvutatud	vabatahtlik
26	p.m. Liidu rahastatavate programmide riiklik kaasrahastamine		XX,X	XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
27	p.m. Töötuskindlustushüvitiste tsükliline komponent		XX,X	XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
28	p.m. Prognoosidega hõlmatud ühekordne kulu (tasemed, v.a ELi rahastatud meetmed)		XX,X	XX,X	...	XX,X	vabatahtlik
29	Riiklikult rahastatavad esmased netokulud (enne tulumeetmeid) (= 25 – 26 – 27 – 28 – 14)		arvutatud	arvutatud	...	arvutatud	vabatahtlik
	Riiklikult rahastatavad esmased netokulud			kasvumäär		kasvumäär	kasvumäär
30	Riiklikult rahastatavate esmaste netokulude kasv	IEA tabel 1a, rida 1		arvutatud	...	arvutatud	vabatahtlik
	Saldod		mld OV	% SKPst		% SKPst	% SKPst
31	Netolaenuandmine/-võtmine (= 7 – 23)	B.9	arvutatud	arvutatud	...	arvutatud	vabatahtlik
32	Struktuurne esmane eelarvepositsioon (= 31 – 14)	B.9 – D.41p	arvutatud	arvutatud	...	arvutatud	vabatahtlik
	Tsükliline kohandamine			% SKPst		% SKPst	% SKPst
33	Struktuurne eelarvepositsioon			XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
34	Struktuurne esmane eelarvepositsioon			XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
	Võlg		mld OV	% SKPst		% SKPst	% SKPst
35	Koguvõlg		XX,X	XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
36	Koguvõla muutus		XX,X	XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik
37	Koguvõla muutuse tegurid						
38	Struktuurne esmane eelarvepositsioon (= miinus 32)			arvutatud	...	arvutatud	vabatahtlik
39	Lumepalliefekt			arvutatud	...	arvutatud	vabatahtlik
40	Intressikulud (= 14)			korduv	...	korduv	vabatahtlik
41	Kasv			arvutatud	...	arvutatud	vabatahtlik
42	Inflatsioon			arvutatud	...	arvutatud	vabatahtlik
43	Võlakoormuse muutuse ja eelarvepositsiooni vaheline erinevus (= 36 – 38 – 39)			arvutatud	...	arvutatud	vabatahtlik
				%		%	%
44	p.m. Kaudne intressimäär võlalt (= 14 / DEBT(t–1))			XX,X%	...	XX,X%	vabatahtlik

Märkus. Rea 30 „Riiklikult rahastatavate esmaste netokulude kasv“ saab arvutada järgmise valemi abil: $e_t = \frac{NE_t - REV_t}{NE_{t-1}} - 1 = \frac{(NE_t / GDP_t) - (REV_t / GDP_t)}{(NE_{t-1} / GDP_{t-1})} * (1 + g_t) - 1$, kus e_t on riiklikult rahastatavate netokulude kasv (IEA tabel 4, rida 30) aastal *t*, NE_t / GDP_t ja NE_{t-1} / GDP_{t-1} on riiklikult rahastatavad esmased netokulud (enne tulumeetmete mahaarvamist) osakaaluna SKPst aastatel *t* ja *t–1* vastavalt (IEA tabel 4, rida 29), REV_t / GDP_t on tulumeetmed osakaaluna SKPst aastal *t* (IEA tabel 4, rida 10), ja $g_t$on SKP nominaalkasvu määr aastal *t* (IEA tabel 2, rida 3).

IEA tabel 5

Kaalutlusõigusel põhinevate kulu- ja tulumeetmete hinnanguline mõju

	Meetme pealkiri/kirjeldus	Ühekordne	Kulu/tulu	Allsektor		T–X	...	T
					ESA kood	% SKPst		% SKPst
1	Meede 1	Jah	Kulud	vabatahtlik	Kood	XX,X%	...	XX,X%
...	...	...	...	...	...	...	...	...
X	Meede X	Ei	Tulu	vabatahtlik	Kood	XX,X%	...	XX,X%
Z	KOKKU					arvutatud	...	arvutatud

Märkus. välja arvatud ELi rahastatud meetmed. Meetmetest tuleks teatada juurdekasvuna. Ühekordsete meetmete mõju aastal, mil nad esimest korda eelarvet mõjutavad, tuleks kajastada +/– X, ja järgmisel aastal –/+ X, st üldmõju tuludele või kuludele peab olema kahel järjestikusel aastal kokku null. Nii kulude kui ka tulude suurenemist (vähenemist) tuleks kajastada pluss- (või miinus-) märgiga.

4.5. *Taaste- ja vastupidavusrahastu toetused ja laenud*

Taaste- ja vastupidavusrahastu kasutusaja jooksul tuleks iga-aastastes eduaruannetes jätkata aruandlust taaste- ja vastupidavusrahastu toetustest ja laenudest rahastatavate kulude ja muude kulude kohta.

IEA tabel 6

Taaste- ja vastupidavusrahastu toetused

		2020	...	2026
	Tulu TVRi toetustest	% SKPst		% SKPst
1	TVRi toetused, mis on hõlmatud tuluprognoosidega	XX,X%	...	XX,X%
2	TVRi toetuste rahalised väljamaksed EList	XX,X%	...	XX,X%
	TVRi toetustest rahastatud kulud			
3	Jooksvad kulud kokku	XX,X%	...	XX,X%
4	Kapitali kogumahutus põhivarasse	XX,X%	...	XX,X%
5	Kapitalisiirded	XX,X%	...	XX,X%
6	Kapitalikulud kokku (4 + 5)	arvutatud	...	arvutatud
	TVRi toetustest rahastatud muud kulud			
7	Maksutulu vähenemine	XX,X%	...	XX,X%
8	Muud kulud, mis mõjutavad tulu	XX,X%	...	XX,X%
9	Finantstehingud	XX,X%	...	XX,X%

IEA tabel 7

Taaste- ja vastupidavusrahastu laenud

		2020	...	2026
	Tulu TVRi laenudest	% SKPst		% SKPst
1	TVRi laenud, mis on hõlmatud tuluprognoosidega	XX,X%	...	XX,X%
2	TVRi laenude rahalised väljamaksed EList	XX,X%	...	XX,X%
	TVRi laenudest rahastatud kulud			
3	Jooksvad kulud kokku	XX,X%	...	XX,X%
4	Kapitali kogumahutus põhivarasse	XX,X%	...	XX,X%
5	Kapitalisiirded	XX,X%	...	XX,X%
6	Kapitalikulud kokku (4 + 5)	arvutatud	...	arvutatud
	TVRi laenudest rahastatud muud kulud			
7	Maksutulu vähenemine	XX,X%	...	XX,X%
8	Muud kulud, mis mõjutavad tulu	XX,X%	...	XX,X%
9	Finantstehingud	XX,X%	...	XX,X%

4.6. *Teave reformide ja investeeringute kohta*

Riikide puhul, kellel on pikendatud kohandamisperiood kestusega kuni seitse aastat, tuleks iga-aastastes eduaruannetes esitada eraldi aruanne pikendamise aluseks olevate reformi- ja investeerimiskohustuste rakendamise kohta, nagu on loetletud nõukogu soovituses. Liikmesriik peab rahuldavalt täitma kohandamisperioodi pikendamise aluseks olevaid reformi- ja investeerimiskohustusi, vastasel juhul võib nõukogu komisjoni soovituse alusel soovitada läbivaadatud netokulude kava, millel on lühem kohandamisperiood (artikkel 20). Liikmesriigid peaksid andma IEA tabelis 8 aru iga rakendusetapi rakendamise seisust (ajakavale vastav, hilinenud, lõpule viidud või lõpule viimata). Iga lõpule viidud etapi puhul tuleks iga-aastase eduaruande tekstis selgitada, miks liikmesriik leiab, et see etapp on lõpule viidud – kooskõlas oma näitajate ja eesmärgiga. Iga etapi puhul, mis ei ole veel lõpule viidud, tuleks iga-aastase eduaruande tekstis selgitada olukorda võrreldes nõukogu soovituses sätestatud ajakavaga. Viivitustest tuleb teatada koos üksikasjalike selgitustega, sealhulgas selle kohta, kas on objektiivseid asjaolusid, mis takistavad rakendamist nõukogu soovituses ette nähtud tähtajaks. Samamoodi peaks iga-aastane eduaruanne sisaldama üksikasjalikke selgitusi juhul, kui mis tahes reformi või investeeringut on selle esialgselt kokkulepitud ülesehitusest lähtuvalt kohandatud, samuti mis tahes tagasimineku, tagasipööramise või lõpule viimata jätmise korral ([39]). Komisjon hindab esitatud selgitust ja võib paluda täiendavaid selgitusi ja/või laseb võtta täiendavaid meetmeid.

([39]) Kahtluse korral julgustatakse liikmesriike enne eduaruande esitamist arutama komisjoniga tehnilisel tasandil.

IEA tabel 8

Kohandamisperioodi pikendamist toetavate reformide ja investeeringute edenemine

		TVR/PL	RPS	Ühised priori-teedid	Peamine eesmärk	Olulised sammud	Kavandatav elluviimise kuupäev	Näitaja(d)	Ajakavale vastavus
1	Investeering/reform A	„XX“	RPSX.X; MTMi soovitus X	„XX“	„XX“	Samm 1 ... Samm Z	X kv 20XX ... X kv 20XX	„XX“ ... „XX“	Lõpule viidud ... Hilinenud
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
X	Investeering/reform X	„XX“	RPSX.X	„XX“	„XX“	Samm 1 ... Samm Z	X kv 20XX ... X kv 20XX	„XX“ ... „XX“	Lõpule viidud .... Ajakavale vastav

Märkus. Välja arvatud veeru „Ajakavale vastava staatuse etapp“ puhul, tuleks veergudes korrata nõukogu soovituses sisalduvat teavet. Veerus „TVR/PL“ tuleks märkida „TVR“, kui reformi/investeeringut toetatakse liikmesriigi taaste- ja vastupidavuskava raames, ning „PL“, kui reform/investeering on ka osa liikmesriigi partnerluslepingust; muul juhul jäetakse see tühjaks. Taaste- ja vastupidavusrahastust tulenevate reformide ja investeeringute puhul peaks veerg „TVR/PL“ sisaldama lisaks viidet meetmetele vastavas nõukogu rakendusotsuses. „Kavandatud rakendamiskuupäev“ peaks vastama iga etapi puhul „kavandatud rakendamiskuupäevale“, mis on esitatud nõukogu soovituses, millega kiidetakse heaks keskpika perioodi kava. Kooskõlas FENIXis esitatud aruandluskategooriatega tuleks iga etapi puhul märkida, kas etapp on „ajakavale vastav“ (etapp tuleb lõpule viia kavandatud rakendamiskuupäevaks), „hilinenud“ (etapp viiakse lõpule pärast kavandatud rakendamiskuupäeva, mis ei ole aruande esitamise ajaks veel möödas), „lõpule viidud“ (etapp on lõpule viidud) või „lõpule viimata“ (kavandatud rakendamiskuupäev on aruande esitamise ajaks möödas, kuid etapis esineb viivitusi või etappi ei saa lõpule viia / ei viida lõpule).

Iga-aastases eduaruandes tuleks esitada aruanne muude keskpika perioodi kavas sisalduvate reformide ja investeeringute rakendamise kohta. Iga-aastased eduaruanded peaksid hõlmama IEA tabelis 9 keskpika perioodi kavades loetletud reforme ja investeeringuid, mille eesmärk on aidata kaasa liidu ühiste prioriteetide ja riigipõhiste soovituste elluviimisele ([40]). Kuna keskpika perioodi kavas kirjeldatakse asjaomase liikmesriigi meetmeid tasakaalustamatuste korrigeerimiseks makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse raames, millega rakendatakse asjaomaseid riigipõhiseid soovitusi, tuleks iga-aastases eduaruandes anda aru ka selliste tasakaalustamatuste kõrvaldamisel tehtud edusammudest ([41]). Aruandlus kõigi riigipõhiste soovituste järgimiseks võetud meetmete kohta peaks samuti jätkuma CeSaRi liidese kaudu ([42]). Läbipaistvuse huvides tuleks iga-aastasele eduaruandele lisada kokkuvõtlik aruanne riigipõhiste soovituste rakendamise kohta, mille koostab CeSaR ettevõtja riigipõhiste soovituste rakendamise kohta (vt käesolevate suuniste lisa I tabel). Tekstis esitatud aruandluses tuleks keskenduda meetmetele, mille puhul on pärast viimase iga-aastase eduaruande esitamist võetud uusi poliitikameetmeid, vältides juba varem teatatud arengute kordamist. Eelkõige juhul, kui investeering või reform on IEA tabelis 9 äsja märgitud kui „lõpule viidud“, „hilinenud“ või „lõpule viimata“, peaks iga-aastase eduaruande tekst sisaldama *lühikest* iseseisvat selgitust staatuse muutumise kohta. Teksti tuleb lisada täiendavad asjakohased üksikasjad ainult sel määral, mil neid ei ole CeSaRi andmebaasis juba esitatud. Hilinemiste, kohanduste või lõpule viimata jätmise korral tuleks iga-aastases eduaruandes selgitada ka seda, kuidas liikmesriik kavatseb reformide ja investeeringutega seotud eesmärgid veel saavutada.

([40]) Liikmesriikide puhul, mille eelarve kohandamise perioodi on pikendatud, hõlmab IEA tabel 9 muid pikendamise aluseks olevaid reforme ja investeeringuid kui need, mis on loetletud nõukogu soovituses, millega kehtestatakse keskpika perioodi kava, mis on hõlmatud IEA tabelis 8.

([41]) Ülemäärase tasakaalustamatuse korral vt järgmine punkt.

([42]) CeSaRi liidesega saab tutvuda aadressil: https://webgate.ec.europa.eu/csr. Taaste- ja vastupidavusrahastu kasutusaja jooksul peaks CeSaRit käsitlev aruandlus keskenduma nende riigipõhiste soovituste täitmisele, mida taaste- ja vastupidavuskavad ei hõlma.

IEA tabel 9

Reformide ja investeeringute edenemine

		TVR/PL	RPS	Ühised prioriteedid	Ajakavale vastavus
1	Investeering/reform A	„XX“	RPSX.X; MTMi soovitus X	„XX“	Lõpule viidud
...	...	...	...	...	...
X	Investeering/reform X	„XX“	RPSX.X	„XX“	Hilinenud

Märkus. Veerus „TVR/PL“ tuleks märkida „TVR“, kui reform/investeering on ka osa liikmesriigi taaste- ja vastupidavuskavast, ning „PL“, kui reformi/investeeringut toetatakse liikmesriigi partnerluslepingu alusel; muul juhul jäetakse see tühjaks. Taaste- ja vastupidavusrahastust tulenevate reformide ja investeeringute puhul peaks veerg „TVR/PL“ sisaldama lisaks viidet meetmetele vastavas nõukogu rakendusotsuses. Kooskõlas FENIXis esitatud aruandluskategooriatega tuleks märkida, kas investeering või reform on „ajakavale vastav“ (reform/investeering viiakse kavakohaselt lõpule), „hilinenud“ (reform/investeering viiakse lõpule kavandatust hiljem ja kavandatud lõppkuupäev ei ole aruande esitamise ajaks veel möödunud), „lõpule viidud“ (reform/investeering on lõpule viidud) või „lõpule viimata“ (kavandatud lõpetamise kuupäev on aruande esitamise ajaks möödas, kuid reformi/investeeringu puhul esineb viivitusi ja seda ei saa lõpule viia / ei viida lõpule), kusjuures liikmesriigid valivad kategooria, mis nende arvates kirjeldab olukorda kõige paremini.

Taaste- ja vastupidavusrahastu kasutusaja jooksul tuleks keskpika perioodi kavades sisalduvate taaste- ja vastupidavuskavade reformide ja investeeringute rakendamisest teatada ka iga-aastases eduaruandes (artikkel 36) ([43]). Nende reformi- ja investeerimiskohustuste täitmise jälgimine jätkub igal juhul taaste- ja vastupidavusrahastu raames. Üksikasjalikum aruandlus taaste- ja vastupidavuskava reformide ja investeeringute kohta võrreldes IEA tabelis 8 ja IEA tabelis 9 sisalduva aruandlusega tuleks esitada FENIXi liidese kaudu maksetaotluste ja kaks korda aastas esitatavate aruannete osana taaste- ja vastupidavusrahastu määruse artikli 27 alusel. Liikmesriikidel palutakse esitada iga-aastase eduaruande lisana FENIXi liidesest saadud kokkuvõtlik aruanne – mis hõlmab kõige värskemat taaste- ja vastupidavusrahastu raames kaks korda aastas esitatavat aruandlusteavet (vt käesolevate suuniste lisa II tabel) ([44]). Reformide ja investeeringute puhul, mis on hõlmatud IEA tabelis 8 ja IEA tabelis 9, peaks tekstis esitatud aruandlus keskenduma nendele meetmetele, mille puhul on alates viimasest iga-aastasest eduaruandest võetud uusi poliitikameetmeid (või esimese iga-aastase eduaruande korral alates keskpika perioodi kava esitamisest) – hoidudes tarbetult kordamast juba varasemates aruannetes kirjeldatud arenguid. Kui iga-aastases eduaruandes on investeeringu või reformi kohta märge „lõpule viidud“, „hilinenud“ või „lõpule viimata“, peaks tekst sisaldama eraldiseisvat, kuid lühikest selgitust. Lisaks lühikesele selgitusele peab iga-aastase eduaruande tekst hõlmama ainult täiendavaid üksikasju (lõpule viidud, hilinenud või lõpule viimata reformide või investeeringute kohta, mis on pikendamise aluseks) niivõrd, kuivõrd sellist teavet ei ole FENIXi liidese kaudu juba esitatud – kooskõlas eespool CeSaRi aruandluse puhul kasutatud lähenemisviisiga.

4.7. *Aruandlus ülemäärase tasakaalustamatuse menetluse korral*

Makromajandusliku tasakaalustamatuse menetluse raames toimuva ülemäärase tasakaalustamatuse menetluse korral tuleks iga-aastases eduaruandes anda aru ülemäärase tasakaalustamatuse kõrvaldamiseks võetud poliitikameetmete rakendamise kohta (IEA tabel 10**).** Ülemäärase tasakaalustamatuse menetluse algatamise korral kasutatakse muudetud keskpika perioodi kava ka ülemäärase tasakaalustamatuse menetluse raames ette nähtud parandusmeetmete kavana (artikli 31 lõige 3). Seejärel tuleks kavas esitada konkreetsed poliitikameetmed ülemäärase tasakaalustamatuse vähendamiseks, tuginedes nõukogu soovitusele, mis sisaldab nende meetmete ajakava. Iga sellise meetme puhul tuleks iga-aastases eduaruandes anda aru edusammudest, mis on saavutatud, eelkõige alates viimasest iga-aastasest eduaruandest (või esimese iga-aastase eduaruande puhul alates keskpika perioodi kava esitamisest), ning selgitada, kas need on ajakavale

([43]) Iga-aastastes eduaruannetes esitatud teave ei piira komisjoni hinnangut taaste- ja vastupidavusrahastu erinõuetele vastavuse kohta. Kui iga-aastases eduaruandes antakse aru taaste- ja vastupidavusrahastu raames juba positiivse hinnangu saanud meetmete muudatustest, kutsutakse liikmesriike üles teavitama komisjoni sellistest muudatustest enne oma iga-aastase eduaruande esitamist.

([44]) Lisada tuleks FENIXi liidesest saadud standardne koondaruanne, mis hõlmab kõiki taaste- ja vastupidavuskava reforme ja investeeringuid (mitte ainult neid, mis sisalduvad keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavades).

vastavad, hilinenud, lõpule viidud või lõpule viimata. Iga lõpule viidud meetme puhul tuleks iga-aastase eduaruande tekstis põhjendada, miks liikmesriik leiab, et reform või investeering on lõpule viidud – kooskõlas oma eesmärgiga. Iga meetme puhul, mis on hilinenud või lõpule viimata, tuleks iga-aastase eduaruande tekstis selgitada i) hilinemise või lõpule viimata jätmise põhjuseid, ii) kas on olnud objektiivseid asjaolusid, mis võivad neid hilinemisi selgitada, iii) mida kavatsetakse teha hilinemise korral järelejõudmiseks või lõpetamata jätmise korvamiseks ning milline on asjakohane ajakava, ning iv) kirjeldada muid jõupingutusi, mis aitavad piisavalt kaasa problemaatilise meetme eesmärgi saavutamisele. Kuigi iga-aastane eduaruanne annaks iga-aastase ülevaate, võib ülemäärase tasakaalustamatuse menetlusega seotud seire ja sellega seotud aruandlus toimuda ka väljaspool iga-aastast eduaruannet.

IEA tabel 10

Reformide ja investeeringute edenemine ülemäärase tasakaalustamatuse vähendamiseks (parandusmeetmete kava)

		Tähtaeg	Ajakavale vastavus
1	Investeering/reform A	X kv 20XX	Lõpule viidud
...	...	...	...
X	Investeering/reform X	X kv 20XX	Ajakavale vastav

4.8. *Iga-aastase eduaruande juurde kuuluvad lisad*

Iga-aastased eduaruanded peaksid sisaldama piisavalt põhjalikku aruandlust poliitikameetmete rakendamise kohta kestliku arengu eesmärkide ja Euroopa sotsiaalõiguste samba eesmärkide saavutamiseks ning muude ELi ühiste prioriteetide täitmiseks ([45])**.** Soovitatav on esitada see teave lisades, kuid liikmesriigid võivad otsustada lisada selle teabe ka iga-aastase eduaruande põhiteksti. See teave peaks täiendama eespool käsitletud aruandlust reformide ja investeeringute rakendamise kohta. See peaks andma piisavalt põhjaliku ülevaate liikmesriikide sellistest poliitikameetmetest vastusena peamistele tööhõive-, haridus-, oskuste ja sotsiaalsetele probleemidele (nagu on kindlaks tehtud viimases riigiaruandes ja ühises tööhõivearuandes, sealhulgas komisjoni analüüsis ülespoole suunatud sotsiaalse lähenemise riskide kohta), mis aitavad kaasa Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtete elluviimisele. Seda ülevaadet tuleks täiendada käesolevate suuniste lisa III tabelis esitatava teabega. Samuti peaksid lisad sisaldama piisavalt põhjalikku ülevaadet liikmesriikide riiklikes energia- ja kliimakavades tehtud investeeringutest ja reformidest, mida eristatakse energialiidu viie mõõtme (CO_2 heite vähendamine, energiatõhusus, energiajulgeolek, energia siseturg, teadusuuringud, innovatsioon ja konkurentsivõime) järgi, ning nende (hinnangulisest) mõjust CO_2 heite vähendamisele, kui see on asjakohane. Halduskoormuse vähendamiseks tuleks lisada ristviide energia- ja kliimakavade kaks korda aastas esitatavatele eduaruannetele – võttes arvesse nende asjakohasust seoses ELi ühise prioriteediga saavutada rohe- ja energiapööre ning seoses riikide digikümnendi strateegiliste tegevuskavadega – või mis tahes uuematele dokumentidele, milles antakse aru asjakohaste poliitikasuundade ja meetmete kohta. Nendes lisades julgustatakse liikmesriike andma aru ka selle kohta, milline konkreetne mõju on kliimapoliitika meetmetel ning digikümnendi sihtide ja eesmärkide saavutamiseks võetud meetmetel, mis on võetud keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade raames võetud kohustuste osana. Seoses digiüleminekul tehtud edusamme käsitleva aruandlusega peaksid liikmesriigid tagama kooskõla digiarengut käsitlevate aruannetega, mis esitatakse komisjonile digitaalmajanduse ja -ühiskonna indeksi (DESI) ning digikümnendi seire eesmärgil. Lisaks julgustatakse liikmesriike esitama neis lisades ristviiteid värskeimatele andmetele, mis edastatakse komisjonile ühtekuuluvuspoliitika fondide rakendamise kohta, ning esitama aruande Euroopa poolaasta raames esile tõstetud peamiste erinevuste kõrvaldamisel tehtud edusammude kohta.

CeSaRit kasutatakse jätkuvalt selleks, et jälgida riigipõhiste soovituste rakendamist liikmesriikides Euroopa poolaasta raames. Kokkuvõttev aruanne, mille CeSaR koostab riigipõhiste soovituste rakendamise kohta (vt suuniste lisa I tabel), tuleks lisada iga-aastasele eduaruandele. Samamoodi palutakse liikmesriikidel taaste- ja vastupidavusrahastu kasutusaja jooksul lisada iga-aastasele eduaruandele FENIXist saadud koondaruanne (vt suuniste lisa II tabel).

([45]) Need on seotud järgmiste prioriteetidega: i) õiglane rohe- ja digipööre, sealhulgas kooskõla Euroopa kliimamäärusega; ii) sotsiaalne ja majanduslik vastupanuvõime, sealhulgas Euroopa sotsiaalõiguste sammas, iii) energiajulgeolek; ja iv) vajaduse korral kaitsevõime ülesehitamine.

LISA

I tabel

CeSaRiST SAADUD LIIKMESRIIKIDE ARUANDED

RPS.Aasta.Nr

RPSi aasta alajagu nr: RPSi tekst

Meetmed	
Kanne 1	
Kanne 2	
Märkused	
Kanne 1	
Kanne 2	
Praegune olukord	
Kanne 1	
Kanne 2	

II tabel

FENIXIST SAADUD LIIKMESRIIKIDE ARUANDED

(laaditakse alla FENIXist – vabatahtlik)

RPSi alajagu	Meetme nimi	Vahe-eesmärgi/eesmärgi nimetus	Tähtpäev (kvartal)	Staatus Fenixis

III tabel

ARUANDLUS EUROOPA SOTSIAALÕIGUSTE SAMBA RAKENDAMISE KOHTA: PEAMISED MEETMED JA NENDE HINNANGULINE MÕJU

Samba põhimõte	Peamiste kaasaaitavate meetmete loetelu	Meetmete eeldatav mõju (kvalitatiivne ja/või kvantitatiivne)
1. Haridus, koolitus ja elukestev õpe	1. 2. 3.	
2. Sooline võrdõigus-likkus	1. 2. 3.	
3. Võrdsed võimalused	1. 2. 3.	

4.	Tööhõive aktiivne toetamine	1. 2. 3.	
5.	Kindel ja paindlik töö	1. 2. 3.	
6.	Palgad	1. 2. 3.	
7.	Teave töötingimuste kohta ja kaitse tööle-pingu ülesütlemise korral	1. 2. 3.	
8.	Sotsiaaldialoog ja töötajate kaasamine	1. 2. 3.	
9.	Töö- ja eraelu tasa-kaal	1. 2. 3.	
10.	Tervislik, ohutu ja hästi kohandatud töökeskkond ning andmekaitse	1. 2. 3.	
11.	Lapsehoid ja laste toetamine	1. 2. 3.	
12.	Sotsiaalkaitse	1. 2. 3.	
13.	Töötushüvitised	1. 2. 3.	
14.	Miinimumsissetulek	1. 2. 3.	
15.	Sissetulek vanas eas ja pensionid	1. 2. 3.	
16.	Tervishoid	1. 2. 3.	
17.	Puudega inimeste kaasamine	1. 2. 3.	
18.	Pikaajaline hooldus	1. 2. 3.	

19.	Eluase ja abi kodututele	1. 2. 3.	
20.	Juurdepääs esmatähtsatele teenustele	1. 2. 3.	

IV tabel

KESTLIKU ARENGU EESMÄRKE KÄSITLEV ARUANDLUS: PEAMISTE MEETMETE KIRJELDUS JA NENDE HINNANGULINE MÕJU

KESTLIKU ARENGU EESMÄRK		Peamiste kaasaaitavate meetmete loetelu	Meetmete eeldatav mõju (kvalitatiivne ja/või kvantitatiivne)
1.	Vaesuse puudumine	1. 2. 3.	
2.	Nälja kaotamine	1. 2. 3.	
3.	Tervis ja heaolu	1. 2. 3.	
4.	Kvaliteetne haridus	1. 2. 3.	
5.	Sooline võrdõiguslikkus	1. 2. 3.	
6.	Puhas vesi ja kanalisatsioon	1. 2. 3.	
7.	Taskukohane ja puhas energia	1. 2. 3.	
8.	Inimväärne töö ja majanduskasv	1. 2. 3.	
9.	Tööstus, uuendus ja taristu	1. 2. 3.	
10.	Ebavõrdsuse vähendamine	1. 2. 3.	
11.	Kestlikud linnad ja kogukonnad	1. 2. 3.	
12.	Vastutustundlik tarbimine ja tootmine	1. 2. 3.	

13. Kliimameetmed	1. 2. 3.	
14. Ookeani- ja mereökosüsteemid	1. 2. 3.	
15. Elurikkus ja maismaa-ökosüsteemid	1. 2. 3.	
16. Rahu, õigus ja tugevad institutsioonid	1. 2. 3.	
17. Üleilmne koostöö eesmärkide saavutamiseks	1. 2. 3.	